

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostale inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostale inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izveniš ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Velika laška ofenziva pri Gorici.

Silen boj za gorško območje. — 300
Lahov ujetih. — Naše čete se umaknile na
vzhodni breg Soče. — Laški napadi na Do-
berdovski planoti s krvavimi izgubami
odbili.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. avgusta. Uradno se poroča:
Ljudi boji na Gorškem trajajo dalje z
nezmanjšano besnostjo. Čete, ki so se bo-
rile v ključu do Gorice na zahodnem bregu
Soče, so odbile od 6. avgusta popoldne
veliko z močno premočjo izvedenih so-
vražnih napadov. V teh bojih je bilo uje-
tih 2932 Italijanov, med njimi 72 čast-
nikov.

Da se obvaruje vrta posadka v klju-
ču, ki so jo Italijani vedno iznova napa-
dali, velikih izgub, smo jo vzeli danes po-
noči na vzhodni breg Soče nazaj.

Na Dobrdomski planoti so se izjalo-
vili na gori Sv. Mihaela in pri Sv. Mar-
tinu vsi sovražni napadi z najtežjimi izgu-
bami za sovražnika.

Ravno tako so se popolnoma zrušili
v našem ognju južno od tam močni na-
padi Italijanov. Vse postojanke tu so v
posesti naših čet.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 8. avgusta. (Kor. ur.) Skupina
pomorskih letal je ponoči od 7. na 8. t. m.
vrgla veliko najtežjih srednjih in zažigal-
nih bomb uspešno na postojanke sovraž-
nih baterij pri izlivu Soče in na postajo
sovražnih pomorskih letal Gorgo. Pomor-
ska letala so ljuto obstreljevali, a so se
vrnila nepoškodovana.

Poveljstvo mornarice.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

6. avgusta. Na bojni črti med Adizo
in zgornjo Sočo je nadaljeval sovražnik
krepko obstreljevanje naših črt in krajev;
na marsikaterih mestih so sledili nato na-
padi pehote. Sovražno topništvo je včeraj
posebno delovalo na levem bregu Torren-
te-Sieno di Valarsa v odseku Pasubio in
pri izviru potoka Posina. V dolini Sugana
in v zgornjem Cordevole je nastopala pe-
hota, ki se je s posebno vztrajnostjo odli-
kovala na Monte Sief; tam so se zrušili
trije napadi sovražnika na naše postojan-
ke. Pri izviru potoka Cantea v odseku
Falzarego so posule sovražnika baterije
naše črte z nad 500 granatami, a našega
krepkega odpora niso zrušile. V dolinah
Chiasso in v zgornjem Dognale je sovraž-
nik zopet obstreljeval kraje. Naše topni-
štvo je odgovorilo z upuščenjem sovraž-
nih bivališč v Rajblu in v dolini Jezernici.

Pri spodnji Soči dvoboj s topovi. Za-
žgali smo s strelji skladišča v Nabrežini in
na nasprotno stran hriba Kosič.

Povodom napada 4. avgusta v odseku
Tržič smo dognali, da je popustil sovraž-
nik v po naših osvojenih jarkih dušljive
bombe posebne vrste.

× × ×

Boji pri Soči.

Vojni tiskovni stan, 7. avgusta.
(Poročilo vojnih poročevalcev, odobre-
no po vojnem tiskovnem stanu.) Kakor
se je pričakovalo, so boji na južnem ro-
bu Dobrdomske planote uvedli italijan-
ski glavni napad. Včeraj zjutraj je pri-
čelo streljati italijansko topništvo tudi
povsod severno od Griže-Brda. Na se-
verni rob gore Sv. Mihaela, na naše po-
stojanke v ključu do Gorice, na ključ
sam, na hrib Sabotin in na odsek ob So-
či do Tolmina so baterije sovražnika
vseh vrst streljale najbesnejše več ur.
S svojimi težkimi topovi so obstrelje-

vali Italijani iz Tržiča znane priljub-
ljene morske toplice Sesljan; hotel je
bil večkrat zadet. Opoldne je poneha-
valo streljanje s topovi; popoldne je pri-
čela napadati pehota. Do večera so se
ponavljali napadi Italijanov na raznih
točkah planote; ponoči so po kratkem
odmoru nadaljevali napade pehote.
Kjer se je Italijanom posrečilo, da so za-
sedli posamezne kose jarkov, jih je vr-
gel zopet protinapad iz njih. Na neka-
terih postojankah na robu planote so
se razvili divji meteži; ker so Italijani
napadali do jutra, se boji v nekaterih
odsekih še nadaljujejo.

Novi italijanski napad meri brez
dvoma predvsem na Gorico.

× × ×

Laški bobneči ogenj pri Gorici. Lahi stre-
ljajo na Dornberg.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Goriško, 6. avgusta 1916.

Kakor se je pričakovalo, se je tudi
zgodilo. Po dolgem miru so Lahi prešli na
bojišču pri Gorici vnovič v ofenzivo. Laška
artiljerija vseh kalibrov je otvorila strašen
bobneči ogenj na naše postojanke krog Go-
rice in na doberdovski planoti. Posebno hu-
do so pa navalili na »Ključ« Gorice ali
tako zvano gorško predmostje. Menda so
se zakleli, da hočejo Gorico in da morajo
prodreti. S kanonado so pričeli v sredo po-
noči. Toda to je bila le introdukcija. Pravi
bobneči ogenj so uvedli šele v noči med
četrtkom in petkom in potem dalje. Gori-
ca je močno trpela. Ljudje so začeli Go-
rico zopet trumoma zapuščati. Včeraj so
streljali Lahi na mlin Bezovljak pri Prvači-
ni, kamor niso še segli njihovi topovi do-
sedaj. V noči med petkom in soboto so ho-
teli zasuti Sabotin z granatami. In danes
zjutraj je bil Sabotin in obronki krog Go-
rice ves zavrt v megle sivkastega in črne-
ga dima eksplozivnih šrapnelov in gran-
nat. Toda topot je veljal njihov ogenj tudi
Dornbergu. Danes zjutraj krog osme ure je
padla prva 15 cm granata v Dornberg. Tej
granati so sledile tudi druge. Lahi so po-
stavili — kakor se sodi — precej velik top
obrežne baterije v najsrednejše postojan-
ke pri St. Ferjanu ali Podsabotinu in od
tam so pričeli streljati na Dornberg. Sicer
je pa čudno, da niso Lahi že prej tega sto-
rili, ker je značna črta med Dornbergom in
laškimi postojankami razmeroma majhna.
Laške granate so priletale v Dornberg do
prvih popoldanskih ur in sicer nekako več
ali manj točno v osemnajstminutnih pre-
sledkih. V vas samo (pri cerkvi) ni padla
nobena granata, pač pa v smeri proti Ta-
bru, Brdu in čez vas v Zaloče in Sakside.
Izmed mrtvih imamo obžalovati samo 3
može-vojake poljske straže v bližini Tabra.
Ranjenih je bilo tudi nekaj drugih oseb.
Tudi hiše so nekatere poškodovane. Ven-
dar je škoda do sedaj le minimalna. Raz-
ume se, da je nastala med vaščani — kakor
se to sploh zgodi povsod ob prvem ognje-
nem krstu — velika panika. Ljudstvo je
pobralo nekaj najpotrebnejših stvari in be-
žalo iz Dornberga. Več beguncev se je na-
selilo v okoliških vaseh v zaledju. — Vče-
raj so Lahi napadli z vso silo in z velikim
skrimom množicami vojaštva hrib Sv. Miha-
ela. Posrečilo se jim je za hip, da so vdrli
v naše strelne jarkove. Toda imeli so smolo,
da so bili nocoj ponoči potom protinapada
naših junaških čet zopet vrženi iz njih. Vse
postojanke so dosedaj trdno v naših rokah.

Boj divja z vso silo naprej. Laški bob-
neči ogenj proti večeru še narašča. Vendar
upamo in smo prepričani, da bodo končali
tudi ti laški — mogoče najhujši napori kar
smo jih kdaj imeli — z istim neuspehom
kakor pet drugih laških ofenziv ob Soči.

Imamo pač Borojeviča častnega generala
in v njega zaupamo in to zaupanje nas ni
še varalo.

Zato nobene razburjenosti.

Krvava nedelja Goriške.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Goriško, dne 7. avgusta 1916.

Z dymem požarów — — —
Iz tisočeri žrel topov so otvorili Lahi
svoj ogenj na Gorico, na Vipavsko dolino,
vsak kvadratni meter prostora krog Sv.
Mihaela, Kalvarije, Sabotina je bruhal gra-
nate. Kot bi odprlo peklo najstrašnejše
svoje zatvornice. In včeraj popoldne, ko
so zagnili begunci iz Gorice in goriške
okolice naše bele ceste, ko je žarelo nebo
med dimom v dalji, ko so vstajali stebri
— nebotični strašni stebri dima kvišku —
me je bilo strah. Strah me je bilo, ko je
utihnila naša artiljerija, ko se je čulo samo
zamolklo ropotajoče bobnenje italijanskih
topov. To se mora priznati Italijanom, bo-
jni posledke pred temi strašnimi dogodki
so dobro porabili, da poskušajo tu zadnji
obupni udarec. Pred dnevi se je še lahko
govorilo o tej naši Gorici — vsaj kolikor-
toliko — danes pa je Gorica po večini kup
zidovja in pogorišča. In noč je bila tako
čudovito lepa, tako polna sanj, posejana z
mesečino in milijardami zvezd. A tam v
dalji, ne v dalji, prav blizu nad Gorico,
Solkanom, med grmenjem topov in vedno
nemirnimi trakovi metalcev svetlobe stra-
šen plamen — vedel sem Gorica Solkan —
Gorica je gorela, gorela predvsem močno
v Raštelu tik nad Gradom, v Gosposki uli-
ci — središče Manzonijske drogerije — v
ulici Barzelini — gorela povsod. In ognje-
ni jeziki — bilo jih je stotero, tisočero —
kdo naj jih prešteje, prav blizu nad menoj,
da sem včasih kar vztrepetal. Tam okrog
ropot trenskih voz, hrzanje konj, bobnenje
težkih ciklopskih avtomobilov, žvižganje
vlakov. Deseta, enajsta ura, polnoč — a
naši topovi so molčali. Ležel sem, da se
odpočijem, če že ne zasnem — in tedaj
krog ene ure se je vzbudilo, so zažrmeli
naši orjaki, zarožljale naše strojne puške.
Tresla se je zemlja v tem strašnem kon-
certu, v tem peklu — Vedel sem, sedaj je
pričel italijanski infanterijski napad. In čul
sem celo noč v polsnu to strašno tulenje,
sičanje, to bobnenje. Dozdevalo se mi je,
da slišim tu plač mater, dojenčkov, otrok
in starčkov brez doma, brez strehe, gledal
sem to težo, to strašno težo, bridkost na-
šega naroda. Dornberg, Prvačina, Solkan,
Gorica — v plamenu so bili pred mojimi
oči, in te žrtve, te črne žrtve naših, naših
ljudi. Oj in takrat sem čutil v vsej svoji
globokosti vso grozo onih besed, vrženih
tako še pred kratkim, tako drzno in smelo
v svet, besed o zgodovinskem pe-
čatu — iredentizma — naše Go-
riške, naše Gorice. — Pod oknom
peket konjskih kopit, krik — — — Vojak je
prispeł s poročilom, da je Gorica — padla.
Ne vem, kaj se je godilo z menoj, mraz me
je stresel — stal sem ob oknu kot otopel.
A glej zopet peketanje, ulanec na speha-
nem vrancu se je vračal iz Gorice z vestjo,
da je Gorica trdno v naših ro-
kah.

* * *

Grom topov je nekoliko danes krog
poldne ponehal. Nastopil je mal premor
pred novimi strašnejšimi dogodki. Kdo ve,
kaj mu še prinese nocojsnja noč? Težke
stvari se prerokujejo. Vemo, da so naj-
kritičnejši momenti za našo domovino.
Mogoče govorite tam po Kranjskem in
Štajerskem, da je Gorica že padla itd. itd.
A vidite, Gorica, Kalvarija sta danes trd-
no v naših rokah. A vendar boj še ni kon-
čan. Toda naši junaki bodo branili to našo
zemljo do poslednjega moža. Zaupamo v
božjo pomoč, verujemo v naše preizkušeno
armadno vodstvo pod junakom iz Like Bo-
roevičem in verujemo v zmago. In na po-
goriških verujemo v novo življenje. Toda
bratje tam zadaj, molite za nas — — —

* * *

Sedaj se kaže v vsej svoji veličini naš
vojaški ustroj, ki proizvaja čuda. Kolesja

se vjemajo kot pri uri. Vse precizno, točno
in natančno.

Ljudstvo je prepričano, da bo Italijan
— po tradiciji — poražen. Ljudstvo zaupa
našemu vojaštvu, ljudstvo veruje v zmago.

Naše mornariške čete na Krasu.

Grof Scapinelli poroča iz vojnega
tiskovnega stana z dne 7. avgusta: Na
kraškem ozemlju od morja do Tolmina
se je razvila nova izredno silovita in
krvava bitka. Od Sesljana, kjer se pri-
čenja naša bojna črta, do Gorice ves
dan kar dežujejo sovražne granate. V
zvestem izvrševanju svoje dolžnosti
vtrajajo naše čete kljubujoč ognju.
Naše mornariške čete, ki se bojujejo na
Krasu na suhem, so se predvsem odli-
kovale.

V lepem malem kopališču Seslja-
nu — last princa Thurn-Taxis — se je
vojska že davno vnela. Nad leto dni dr-
žimo črto proti Tržiču, pri čemur so se
posebno odlikovale mladeniške čete
tržaških prostovoljcev. Kakor včeraj je
že pred meseci kar deževalo sovražnih
krogelj na Sesljan. Vendar je nek mlad
telefonist v neki razstreljeni hiši toliko
časa vztrajal, dokler ni bila pretrgana
žica. To pot so Lahi obstreljevali kra-
sen hotel ob obrežju, dalje cesto proti
Nabrežini in železniški viadukt.

× × ×

»Tagespost« piše: Na soški fronti smo
po več kot enoletnem, sijajnem odporu iz-
premenili zahodno od Soče ležeči del go-
riškega območja. Mesto Gorica leži sedaj
800 do 1000 metrov za hrbtom naše nove
pripravljene in močne postojanke.

Na Kalvarijo pri Gorici

so 6. t. m. prišli Lahi. Ponoči so jih naši
vrgli nazaj.

Laške izgube pri Gorici

so strašne. Italijani uporabljajo rusko tak-
tiko artiljerije in infanterijskih napadov
mas. Množice in množice tirajo v globokih
rojnih vrstah v gotovo smrt. Na vsak način
hočejo prodreti.

Med laškimi ujetniki

katerih smo zadnje dni ujeli okolu 4000,
se nahaja tudi 200 Srbov.

Bissolati pri bojih ob Soči.

Lugano, 8. avgusta. »Secolo« poroča,
da je bil pri predvčerajšnjih bojih pri Tr-
žiču navzoč Bissolati. Ena granata je uda-
rila v njegovo in poveljujočega generala
bližino, tako da sta morala spremeniti svo-
je bivališče. Tudi vojvoda Aosta je bil na-
vzoč pri teh bojih.

Tolminski ljudje.

Otroci v sovražnem bobnečem ognju!
Človeško srce se upira tej predstavi. Že
pojmi »bobneči ogenj«, katerega je iznašla
vojna tehnika še le v precej kasni dobi
vojne, je tako strašen, da bo prehajajoč od
ust do ust prihodnjih rodovom skozi sto-
letja veljal kot strašilo. — In sedaj so ti
tu mali otroci, ki tekajo okrog sredi v ob-
močju rjovečih granat in razpokajočih se
šrapnelov.

Znani so krvavi napori Italijanov, da
bi udrl v tolminsko predmostje — severno
bastijo soške fronte. Besno artiljerijsko ob-
streljevanje, pehotni napadi, patrole
podjetja tu skozi 14 mesecev niso nikoli
mirovala. Velik del prebivalstva teh krajev
je ves ta čas ostal na svoji grudi. Kakor je
borna — zapustiti je niso hoteli. Kjer so
nekoč sirovašni živali, tam domujejo zdaj
v podrtinah s svojimi ženami in otroci da-
lje. Kajti v celem širnem ozemlju tolmin-
skega predmestja ni več nobene hiše, ka-
tere sten bi ne bile preluknjale granate.
Tako ima poveljnik odseka razen velikih
skrbí za svoje otroke še tudi skrb za otro-
ke po vaseh, in ne odteza se jej. Odsečni
poveljnik ima svoj stan v majkeni-majčke-
ni vasi. Ko sem zjutraj odhajal iz kraja na
fronto, je bila ura v zvoniku, in že se je

začelo na belih, kamenitih cestah tekanje, stopicanje, skakanje, dirjanje — na stotine malih pravolasih, bosih dečkov in deklic je šlo v šolo. Nobeden izmed njih ni bil zanemarjen ali umazan. Vsi so bili očividno ravnokar umiti in trdo nazaj počesani. Kjer so šolska poslopja razstreljena, in to je v večini vasi, tam je dal odsečni poveljnik, eden najzobraznejših častnikov naše armade, zgraditi šolske barake. Ni slučaj, da so otroci ravno tod očividno dobro hranjeni in negovani. Kajti kljub siromaštvu tukajšnjim Slovincem ne manjka gotovega umetniškega smisla, duševne črte, po kateri bi jih bilo z ljubeznivo vne-mo mogoče voditi navzgor. Ženske imajo sedaj v vojnem času kakor povsod tako tudi tukaj posebno veliko muke in truda. S strmih gorskih reber nosijo travo za koze. Toda zvečer pa le še sede pred hišami in klekljajo čipke. Iz vseh vasi prihajajo te male umetnine iz sukanca, ki gredo potem v svet kot »idrijske čipke«. Ne vem, kako se v mirnih časih vrši promet iz teh odročnih krajev v široki svet. Toda zaslužek kmetič za njihovo fino delo mora biti jako majhen. Sedaj jim ostaja seveda manj časa za to delo, in namesto malih prtov, ovratnikov in blazin klekljajo večinoma le dolge enolične kose čipk, ki se uporabljajo za okrasitev omar za perilo; z njimi je manj dela. Grobne čipke so po 1 krono meter, fineše gobčentljate, časih čudovito lep vzorec, pa po 2 kroni meter. In pri tem se ženske vedno zopet opravičujejo, da je sukanec sedaj tako drag in ga je tako težko dobiti. Pa tudi moškim, s katerimi se pa sedaj šveda ne moreš osebno seznaniti, ker jih ni doma, se zdi, da ne gre odrekati gotovega umetniškega nagnjenja. Skrajaj po vseh hišah so vzbujali mojo pozornost lični krožniki in skodelice iz dobrega angleškega polporcelana. Prav zanimivo, na kakšen način so ti predmeti napravljeni tako daljno pot. Mlajši možje običajno zapuste siromašno domačijo ter se udinjajo na Angleškem kot rudarji. Čez nekaj let se potem vrnejo s par sto kronami prihrankov in s seboj redno prinašajo tudi te prav okusne izdelke angleške lončarske industrije. Morda se bo po vojski le tudi ta del Avstrije povzdignil, saj je sedaj velik del naše armade spoznal zanesljivost in vrlost prebivalstva; zlasti pa bo povzdigo pospešilo krasno novo cestno omrežje, katero so zgradile naše čete preko cele dežele, tako bo sedaj dana možnost lažjega prometa z ostalim svetom. Vsekakor pa višji častniki zopet to izjavo nad indolenco prebivalstva, ki stanuje višje v gorah. Tudi na približno 600 m visoki Lomski planoti je ostal velik del kmetov doma, čeprav so tam tla posebno naogosto posejana z drobci sovražnih granat. Neki poveljnik, ki je imel gori leto in dan svoj stan, mi je pripovedoval, da se je le s težavo obranil lakote. Hribovec se ne dotakne nobenega dela, ki bi mu moglo donosati več nego najpotrebnejše za življenje. Vsak ima po pet do šest krav, ki jih hana na paši v planini, ter se preživlja z mlekom. Druge hrane kakor mleka ali najpriprostejših jedi, ki so v glavnem pripravljene iz mleka, ljudje ne poznajo, ker se ne pečajo z nobenim delom, ki bi dajalo temelj za drugačen način življenja in prehrane. Tekom generacij so se bili navadili na revščino, na strahovito bornost in enoličnost svojega življenja, tako da sedaj na kaj drugega niti ne mislijo. Delo, ki spada na višjo kulturno stopnjo, jim je popolnoma tuje. Tako živi tam gori približno petsto ljudi komaj dve uri oddaljenih od proge turske železnice, mimo katerih je šlo celo tisočletje razvojne zgodovine človeštva brez vsake sledi. Pa tudi granate jih niso mogle pregnati z njihove revščine. Napravili so si jame kakor vojaki in vanje se zatekajo, kadar postane streljanje le prehu-do.

Hudo je posebno v mali Sv. Luciji ob Soči, ki dobi vsak dan po nekaj italijanskih granat. Kako morejo ljudje prebivati v teh razvalinah, je pravzaprav nerazumljivo. In vendar se pred hišami igrajo otroci, ki so komaj shodili. Menda sploh ne vedo, da bi moglo biti drugače nego da krogle udarjajo v izbo, da se praši z zidov, kadar leté ob nje šrapnelske krogle, da treba teči v klet, kadar ogenj nima nobenega presledka, da zvečer ne sme goreti luč in da stoji ob vhodih v vas vojaki z nasajenim bajonetom — k zavesti so prišli pač že v vojni dobi. Neizmerno, nepojmljivo začudenje se bo pač polastilo teh otroških duš, ko pride enkrat njim popolnoma neznan dan, ko bo vse to minulo, ko bo nastopilo mirno življenje, ki bo zanje neznano, kakor je bila nam nekdanja vojna. Ob večerih hodijo vaška dekleta k vodnjaku in vojaki jim pomagajo pri njihovem delu. Tu je šala in smeh — če ne začne naslednji trenutek v zraku tuliti in je vsemu brž konec. Od 900 prebivalcev jih je seveda ostalo le 261 — mož, žensk in otrok; toda leti pošteno dele vojno z vojniki in bi skoraj ravno tako zaslužili vojno svetlinjo kakor vojaki sami. Pri tem so pa še razmeroma daleč za fronto. Kajti Tolmin sam leži pravzaprav sredi rojnih črt in tudi tu vstrajajo dekleta, žene in otroci. Sovražnik obstreljuje Tolmin kakor pač vsako našo po-

stojanko. Ako pade kdo do smrti zadet, ni to po tukajšnjih cestah in hišah ravnotako nič novega, kakor kje zunaj v kateremkoli strelskem jarku, in celo mesto pač tudi ni drugega nego strelski jarek med razstreljenimi zidovi. Zavijemo krog ogla in hočemo po prihodnji ulici, a ustavi nas visoka lesena stena, ki je zgoraj z bodečimi žbicami obrobljena. Sovražnik, ki je le par sto korakov oddaljen, ima prost pogled v ulico in tega so mu zaprli z leseno steno, da ne more počiti vsakega, ki pride po ulici. Vse dohodne ceste in poti naših čet so kolikor mogoče zakrite pred sovražnikovimi očmi. Kolone tovrnih živali so tod neprestano na potu — ene prihajajo, druge odhajajo. Sovražnik jih ne vidi, a tem češče strelja na poti tudi brez gotovega cilja. Ako začne žvižgati, se spuste ljudje, konji in osli v dir. Toda tu sredi velikega kraja z ozkimi ulicami ni nobene rešitve, nobenega izhoda, granata zadene v živo, kamorkoli udari. Na vsakih sto korakov sreča vojaka. Zvečer jim svira celo godba, katero morajo Italijani na oni strani pač tudi slišati. — Celo cvetoča krasna mlada deklica — županova nečakinja je ostala v Tolminu. Vojaki so ji na dvorišču domače hiše zgradili majhen, toda proti bombam varen stan.

Prepovedane italijanske torpedovke.

Bazelj, 8. avgusta. »Agenzia Stefani« javlja: Ponoči od 4. na 5. avgusta in podnevi 6. avgusta je nekaj naših torpedovk križarilo med Devinom in Miramarom. Med operacijami so jih napadla sovražna letala, a poškodovala jih niso.

Dopusti v Italijo.

Rim, 8. avgusta. (Kor. ur.) Vojni minister je odredil, naj se vojakom letnikov 1876—1887 teritorialne milice in za bojno službo nesposobnim v skladiščih zaposlenim dovolijo 20dnevni dopusti za poljedelska dela v petih rokih od 25. avgusta do 6. decembra.

Lastni tiskovni urad italijanskega mornariškega ministrstva.

Rim, 8. avgusta. (Kor. ur.) Italijansko mornariško ministrstvo je za propagandne namene ustanovilo lasten tiskovni urad.

Gozdni požari pri Florenci.

Lugano, 8. avgusta. (Kor. ur.) Požar je uničil pri Florenci gozde v širini 8 štirijaskih kilometrov.

Lahi žalujejo po Tripolisu.

Curij, 8. avgusta. Iz Rima se javlja: Uradno obvestilo italijanske vlade, da se mora izprazniti Tripolis, je Italijane zelo pobilo. Že dolgo časa so govorili v Rimu o hudih bojih z domačini, a sodili so, da so jih Italijani premagali; tembolj so bili razočarani, ko se je izvedelo, da so Italijani Tripolis popolnoma popustili.

Nemčija in Italija.

Curij, 8. avgusta. Švicarska brzojavna agentura javlja iz Milana: Včeraj so bile velike demonstracije proti Nemčiji. Skupine demonstrantov so korakale po cestah in klicale: »Vojsko z Nemčijo!« Podrobnejša poročila je črtala cenzura.

Angleški trgovinski minister v gornji Italiji.

Lugano, 8. avgusta. (Kor. ur.) Angleški trgovinski minister Runciman pride danes v gornjo Italijo, kjer se bosta pogajala z njim v imenu laške vlade trgovinski minister Nava in prometni minister Arlotta.

Strašen račun predložen po vojski.

Rotterdam, 8. avgusta. »Morningpost« pravi, da je cena za to, kar je priborila Italija, strašno velika. Do konca julija 1916 je izdala skoraj 10.000 milijonov lir za vojsko, izgubila je 750.000 do 800.000 mož mrtvih, pogrešancev in bolnikov. Vsaki zasedeni štirjaski kilometer je stal Italijo 4 milijone lir in približno 300 mrtvih, ranjencev in pogrešancev; vsaki hektar jih je stal 40.000 lir in 30 ljudi; vsaki »odrešeni« vojak 5 do 7 Italijanov.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. avgusta. Uradno se poroča:

Bojna črta podmaršala nadvojvoda Karla.

Čete v Karpatih so pridobile na prostoru na višinah vzhodno od Jablonice in pri Worochti; ujele so nad 1000 sovražnikov in zaplenile štiri strojne puške.

Južnozahodno od Delatina so odbile vojne sile generalnega polkovnika pl. Kövesza zopet močne napade Rusov.

Vzhodno od Ottynije in pri Tumaču je napadel sovražnik včeraj v velikih množicah. Ena njegovih napadalnih čet je prodrla zahodno od Ottynije čez našo prvo črto, a jo je popolnoma vrgel protinapad avstrijski čet; ob tej priliki je bilo ujetih nad 1000 sovražnikov.

Pri Tumaču smo preložili obrambo vsled premočnega sunka sovražnika v prostor zahodno od nevedenega kraja.

Južno od Vertolke so očistile naše čete levi breg Sereta; ujele smo nad 700 Rusov in zaplenili pet strojnih pušk.

Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Pri Zaloščah je bilo včeraj primeroma mirno.

Armada generalnega polkovnika pl. Tersztvanszky je odbila danes jutraj celo vrsto ljutih sovražnih sunkov; sovražnika so vrgle deloma s protinapadom.

Čete generala Fath so preprečile južno od Stobychwe zopet več prekoračevalnih ruskih poizkusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Živahnejše se je streljal včeraj v osseku Serveč in južno od tam; osamljeni napadi sovražnika so bili odbiti.

Brezuspešni so ostali ponovljeni napadi Rusov, da bi pridobili na prostoru pri Zareču (ob Stohodu); izgube sovražnika so bile težke.

Zahodno od Lucka se bijejo danes jutraj dalje novi boji.

Napadi sovražnika so se izjalovili severozahodno od Zalošč. Južno od Zalošč smo v družbi čet generala grofa pl. Bothmerja ustavili rusko prodiranje s protinapadom in smo ujeli 9 častnikov, nad 700 mož in zaplenili pet strojnih pušk.

Bojna črta podmaršala nadvojvoda Karla.

Močne ruske sile so napadale južno od Dnjestra črto Tumač-Ottynia; zvezne čete so zasedle pripravljene zadaj ležeče postojanke.

Na Karpatih smo na obeh straneh doline Beli Čeremošč razširili priporjene uspehe.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Desno krilo pod višjim poveljstvom nadvojvode Karla stoječih bojnih sil prodira uspešno v jugozadnji Bukovini; pri Jablonici je prekoračena dolina Belega Čeremoša. V zgornjem delu doline Pruta pri Vorochti so vnovič doseženi uspehi. Severno od tam so naše čete odbile pri Delatinu močne ruske napade.

Hudemu navalu je bilo izpostavljeno desno krilo armade Bothmer med Otinijo in Tumačem; pri Tumaču se je nemška skupina umaknila v pripravljeno drugo črto, kjer je odbila vse nadaljne ruske napade.

Ob Seretu je zopet mirno. Sovražnik v osemdnevnih težkih bojih ni dosegel drugega, kot da se je naša tamonja črta umaknila za 3 km. Na enem delu tega bojišča smo vrgli na zahodni breg prodrle ruske čete zopet na vzhodni breg.

Pri Torčinu ob cesti v Luck-Vladimir-Volinski, so se razvili novi večji boji; dosednji napadi sovražnika so bili vsekakor odbiti.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

6. avgusta popoldne. Pri rekah Graberka in Seret južno od Brodov so se bili cel dan ljuti boji za vasi in višine na levem bregu reke. Sovražnik se najljuteje brani in izvaja ponovno protinapade. V ulicah vasi se je razvil ljut boj; sovražnika smo morali pregnati iz raznih jarkov. Odbili smo vse protinapade in zrušili odpor sovražnika. Naše čete so vzele vasi Zryghlin (Zwyzyn?), Ratiszcze, Czystopady, Miedzygory, Hnidawa, Zaloitne (Zalosce?) in vse višine, ki leže vmes. Neki naš hrabri huzarski polk je napadel sovražno pehoto in eno baterijo in je vrgel sovražnika proti jugozahodu. V teh bojih smo ujeli 95 častnikov in nad 3000 vojakov. Pri Prutu južno od Delatina, pri Dori, Jaremczu, Jablonici smo ustavili z ognjem napad sovražnika.

6. avgusta zvečer. Pri rekah Graberka in Seret je sovražnik ljuto streljal s topovi na ozemlje, ki smo ga pred kratkim vzeli. Po izpolnilnih poročilih se je zvišalo število ujetnikov 4. in 5. avgusta na 140 častnikov, med njimi en polkovni poveljnik in nad 5500 vojakov. Število ujetnikov se trajno množi. Zaplenili smo tudi strojne puške in metelce min.

NAŠI USPEHI V BUKOVINI.

Berlin, 8. avgusta. Vojaški sotrudnik »Lokalanzeigerja« pravi, da ko je prevzel višje poveljstvo južnega dela vzhodne bojne črte nadvojvoda Karel Franc Jožef, se je izpremenil položaj na bojišču v Bukovini takoj nam v korist. V uspešnih bojih, v katerih so se umikali Rusi korakoma, so naši junaški vojaki tako v zahodni Bukovini, kakor tudi v Karpatih in v vzhodni Galiciji pridobili veliko prostora. Posebno težavni so bili boji na 1600 metrov visokem Capulu, kjer nepristopni gozdi stavijo veličanske zahteve na vojake. Če se tudi ni veliko doseglo, stoji, da je velike vrednosti, ker so prisiljeni Rusi tam na obrambo.

RUSIJA ZBIRA ČETE V JUŽNI BESARABIJI.

Berlin, 8. avgusta. »B. Z.« poroča o velikem premikanju ruskih čet pri Tulči v južni Besarabiji, kjer je menda 300.000 mož. Tudi črnomoško brodovje je dobilo povečanje, da naj naloži dosti premoga in se zbere med donavskima lukama Vilkov in Akerman. Namen ni znan.

VELIKE GOLJUFLJE V RUSIJI.

Stockholm, 8. avgusta. Vsled velikih špekulacij z vrednostnimi papirji in svrhu, da se zniža kurz rubljev bodo izvršili obsežne aretacije. Te goljuflje so naznani državnemu nadzorniku Pokrovskemu med njegovim bivanjem v Parizu nevtralni diplomati. Po kavarnah, ki jih obiskujejo ljudje, ki igrajo na borzi, je po policiji strogo prepovedano sklepati kupčije.

RUSKO ČRNOMORSKO BRODOVJE.

Petrograd, 8. avgusta. Podadmiral Kolčak je imenovan za poveljnika ruskega črnomoškega brodovja na mesto odstopivšega admirala Eberharda.

Kaj ho s Poljsko?

Stockholm, 8. avgusta. Iz Petrograda se poroča: Listi vseh strank javljajo, da se pripravlja nov oklic na Poljake, ki bo baje proglasil samoupravo Poljakom. Stürmer zanika to vest. Grof Welepolski, voditelj rusofilskih Poljakov je prosil za avdienco pri carju, ki jo je pa Stürmer preprečil. Z gotovostjo se trdi, da je Stürmer sovražnik poljske samostojnosti. Sicer je pa Stürmer mnenja, da vojni položaj nikakor ne opravičuje izdajo takega manifesta, ker je upanje na zopetno osvojitve Poljske zelo majhno.

× × ×

Ententa sili Rusijo, da naj da Poljski avtonomijo. Mogoče pride podobna izjava, ki pa je brez pomena, ker Rusija zemlje — Poljske nima več. Naš korespondenčni urad je pred nekaj dnevi poročal, da bo Avstrija v zasedenih krajih Poljske kmalu dala mestom in trgom občinsko avtonomijo. Menda se to zgodi na cesarjev rojstni dan dne 18. avgusta.

V Piotrkoyu izhajajoče glasilo vrhovnega poljskega narodnega odbora »Dzienik Narodowy« poroča 30. julija, da so pogajanja med Avstrijo in Nemčijo zaradi poljskega vprašanja v zadnjem času prišla sicer v hitrejši tempo, da pa vendar niso še toliko daleč, da bi se smela javno razglasiti. Dobro poučeni poljski krogi zatrjujejo, da so poljski zastopniki v neprestani zvezi z merodajnimi političnimi faktorji. »Frankfurter Ztg.« piše, da se zdi, da dobiva vedno določnejše obrise ona rešitev poljskega vprašanja, ki naj bi slonela na ustanovitvi poljske države v tesni zvezi z Nemčijo.

Junaški podpolkovnik 17. pešpolka.

Podpolkovnik Izidor Hrašovec

17. pešpolka bil je nedavno odlikovan z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo. Taisti odpeljal se je kot zapovednik 1. maršbataljona 24. avgusta 1914 iz Ljubljane. Kmalu po njegovem odhodu raznašala se je vest, da je storil smrt na bojišču. V uradnem seznamu je bil na-veden med mrtvimi častniki. Gotovo je le bilo, da se je nahajal 31. avgusta v hudi bitki pri Přemislanyh v Galiciji, da je bil opetovano od krogelj zadet in je padel; vrnil se ni več. O njegovi daljnji usodi se pozneje nič več ni izvedelo; pred nekaterimi tedni se je pa slučajno našlo njegovo truplo v čisto samotni gomili. Podpolkovnik Hrašovec je služil od l. 1884, bil je 52 let star in je zapustil ženo (rojeno Homan iz Radovljice) in 18letnega sina. Začel in dovršil je svojo vojaško službovanje v 17. pešpolku, vmes je bil malo časa pri 16. (Belovar) in 78. pešpolku (Osijek). Že iz začetka kot uvrščen kadet je moral v Hercegovino in je služil tam na črnogorski meji v Trebinju štiri leta. Veleresna je bila že doba ob začetku njegovega službovanja, še resnejša pa ob koncu njegovega življenja. Pri svojih tovarših in pri moštvi je bil priljubljen; poznali so ga povsod kot resnega, pa pravičnega predstojnika. On je bil sin pred nekaterimi leti v Gradcu umrlega vpokoje-nega okrajnega sodnika Franca Hrašovca. Še na potu v Galicijo se je Ljubljani brzojavno zahvalil za lepo slovo, ki ga je priredilo mesto njegovemu bataljonu pri odhodu. Čast njegovemu spominu!

Padli vojaki 27. domobranskega pešpolka.

Meseca julija 1916 so padli sledeči vojaki 27. domobranskega pešpolka: Erjavc Jožef, Loka pri Krškem, roj. 1890; Ahlin Janez, Rožnik pri Ljubljani, roj. 1880; Klepacky Marijan, Jablanov v Galiciji, 1885; Maksa Jakob, Zminj v Istri, 1897; Pekovec Martih, Srednja vas v Bohinju, 1892; Rijavec Jožef Trnov, okr. Gorica.

1876; Vidmar Janez, Oselica, okr. Kranj, 1894; Bavec Matevž, Stari trg pri Ložu, 1892; Cigliarič Janez, Prebrevnik, okr. Ptuj, 1880; kadet Čehovin Kazimir, Branič pri Štanjelu, 1896; Černugelj Janez, Loka, 1896; Metliki, 1896; Flander Franc, Idrija, 1890; Jarc Valentin, Škofja Loka, 1896; desetnik Jurman Jurij, Selca, 1886; desetnik Kokole Alojzij, Kobarid, 1895; četovodja Kuharsky Martin, 1884; Kušar Anton, Ljubljana, 1878; Kuzmir Stefan, Czeszykov, okr. Lvov, 1895; Lampe Janez, Podkraj, 1887; Levstik Anton, Sentjurje, 1896; Malnič Avgust, Ročinj, 1894; Nastran Valentin, Selca, 1895; Osterman Adolf, Kočevska Reka, 1890; Peterlin Anton, Vini vrh pri Rudolfovem, 1896; Poljanec Janez, Dol. Otlica, 1880; Poženelj Ivan, Ljubljana, 1894; Prešelj Franc, Jesenje, 1897; Prosen Andrej, Jablanica, okr. Postojna, 1880; Pšenica Janez, Dovje, 1878; Retelj Franc, Mirna peč, 1895; Sluga Anton, Stefanja gora, okr. Kranj, 1897; Strnad Janez, Videm pri Dobropoljah, 1896; Škrlič Janez, Budanje, 1896; Tomažin Alojzij, Raka, 1897; Urh Janez, Zaplana pri Vrhniku, 1877; Veselič Anton, Adlešiči, 1897; Zabavnik Florijan, Praprotno pri Kamniku, 1897; Zadel Rudolf, Zagorje na Krasu, 1897; Zaman Jože, Ambrus, 1896; služb. naredn. Deschka Fric, Ronspersk, 1897; Gričar Janez, Trebelno, 1880; Malnar Alojzij, Sušje pri Ribnici, 1897; Pregelj Janez, Renče, 1875; Prpar Alojzij, Dobrnič, 1897; Rabič Janez, Dovje, 1895; desetnik Mayer Rubin, Hirsch, Monasterzyska, 1889; enoletni prostovoljec desetnik Terpin Karel, Idrija, 1895; Mozetič Jakob, Renče, 1883; Rus Anton, Struge, 1896; poddes. Pirnar Alojzij, Šmihel-Stopiče, 1891; Kastelic Alojzij, Novo mesto; Kutny Jožef, Miljateč pri Lvovu, 1874; Kravcar Jože, Velika Loka, 1895; Rojc Jernej, Loški potok, 1886; kadet Sirsch Hubert, Dohle, Moravsko, 1895; kadet Stalzer Konrad, Unter Deutscha, 1891; kadet Fajdiča Bogumir, Kranj, 1893; Somrak Jože, Dol. Vrhovo pri Rudolfovem, 1894; četovodja Rogl Jožef, Sv. Rok, Celje, 1893; kadet Živko Konrad, Pobrž, Moribor, 1895; desetnik Ustinc Jože, Moravče, 1889; Gregorič Rafael, Voegrsko, Gorica, 1890; Jenko Luka, Radomlje, 1880; Mlakar Franc, Bedica (?), Krško, 1895; četovodja Vončina Andrej, Idrija, 1896; Arnez Janez, Mošnje, 1886; Cej Janez, Trnovo, okr. Gorica, 1876; Gorčič Anton, Bilje, okr. Gorica, 1894; Kec Jurij, Trata, Kočevje, 1897; Kastelic Anton, St. Vid pri Zaticini, 1897; Vodopivec Janez, Kamnje, Tolmin, 1894; Papež Leopold, Šmarjeta, 1888; Drudič Anton, Pazin, 1893; Tinta Jože, Anhovo, 1886; Svetlin Ignacij, Vič pri Ljubljani, 1895; enol. prostovoljec poddes. Rode Franc, Rova, 1894; Štrukelj Janez, Turjak, 1884; Knafelc Silvester, Šmihel, 1895; Šutej Janez, Dol. Podgora, Črnomelj, 1896; četov. Schwentner Karol, Ljubljana, 1890; Božič Franc, Krško, 1890; Varhovšek Jože, Litija, 1876; Tičar Mihael, Preddvor, 1896; Škulj Jože, Želimlje, 1897; Slesbir Franc, Gešereal (?), Kranj, 1897; Marjetič Jurij, Bučka, 1875; Golobič Alojzij, Semič, 1897; Kogoj Andrej, Horad (?), Tolmin, 1895; Škerjanec Janez, Rebica (?), Litija, 1895; Štrubelj Jože, Polica, 1895; Skok Matija, Smartno, Ljubljana, 1896; Starešinič Jože, Preloka, 1895; Rugele Anton, Cerklje, Krško, 1897; Pestotnik Pavel, Blagovica, 1882; Bregar Dominik, Bloke, 1894; Zabreščak Mihael, Livek, 1889; Mihelič Franc, Bizovik, 1895; Vetrli Franc, Batuje, 1892; Hrovat Ignacij, St. Rupert, 1876; Barle Lovro, Nasoviče, Kamnik, 1895; narednik Cerar Matija, Moravče, 1891; Hribar Vincenc, Boštanj, 1897.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. avgusta. (K. u.) Veliki glavni stan:

Zahodno od prekopa La Bassée do pokrajine pri Loosu se je živahno streljalo.

Sovražnik je nadaljeval svoje ljute napade med Thiepval in Somme, posebno pri Pozieres, pri Bazentin-Le Petit in južno od Maurepas; na posameznih mestih so se razvili ljuti boji v bližini, ki so se večinoma odločili nam v korist; le na posameznih točkah: n. pr. pri Pozieres in vzhodno od Hein, se še bore.

Južno od Somme smo odbili pri Estrées in pri Soyecourt sunke francoskih oddelkov, ki so bili oboroženi z ročnimi granatami.

Zelo živahen je bil boj s topovi pri Noz. Severozahodno, zahodno in južnozahodno od prejšnje utrbe Thiaumont so se zrušili popolnoma že v našem ognju napadi sovražnika.

Bolj proti jugu od tam smo že v kavi zadušili napade, ki jih je nameraval sovražnik; ujetih je bilo več sto sovražnikov.

Neko angleško letalo smo zaplenili južnozahodno od Cambrai.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

7. avgusta ob 3. popoldne. Severno od Somme in v okolici Chaulnes živahni boj s topovi. Na desnem bregu Moze so napadli Nemci po pripravi s topovi utrdbo Thiaumont. Zadržani po našem zapiralnem ognju niso mogli prodreti in smo jih vrgli v njih izhodne jarke nazaj. V malem gozdu pri Vauxu in pri Chapitre se je pričel zvečer napad, ki ga je napovedalo besno obstreljevanje. Ogenj topov in strojnih pušk je zrušil napad, ki se je popolnoma izjalovil. Na ostali bojni črti je bilo ponoči mirno.

Letalska služba. Na bojni črti pri Somme so se včeraj francoska letala velikokrat bojevala. Tri letala smo sestrelili pri Roiglise, Omiecourt in pri Neeles; tri druga, ki so bila resno zadeta, so se morala izkrcati v nemških črtah; poleg tega smo uničili dva nemška pritrjena zrakoplova. Ponoči na 7. avgusta so vrgli francoski letalci 20 granat na kolodvor Metz-les-Sablons, 30 na kolodvor Thionville, 25 na tvornice v Rombachu in 12 na tabore v Etain.

Angleško uradno poročilo.

London, 6. avgusta. General Haig poroča: V High Wood smo napredovali dalje.

London, 7. avgusta. General Haig javlja: Položaj se ni izpremenil. Odbili smo protinapade sovražnika pri Pozieres in pri Neuville-Saint-Vaast. Obdržali smo v celoti ozemlje, ki smo ga osvojili včeraj.

Boj za Thiaumont.

Berlin, 7. avgusta. »Lokalanzeiger« piše poluradno o vojaškem položaju: Včerajšnje poročilo o ljutih bojih pri Thiaumontu je razširilo danes obvestilo, da se nahaja Thiaumont trenutno — besedo trenutno podčrtamo — v rokah Francozov, ki so zasedli kup razvalin, kjer ni več govora o utrdbah, ker smo jih vzeli že mi z učinkujočim delovanjem mtopništva. Takrat je bil »Thiaumont« oklopna trdnjava, danes jo nazivamo primerno francoski označbi »ouvrage« umesno utrdbo; ker je izpolnjevala le to nalogo in je bila le v ta namen oborožena.

Iz Verduna odpravili civilno prebivalstvo.

Bern, 8. avgusta. »Bund« javlja: Verdunski mestni svet, ki se je kakor znano, preselil v Pariz, je imel tajno sejo, v kateri se je naznanilo povelje, da je francosko vojno vodstvo odredilo, naj civilno prebivalstvo popolnoma izprazni Verdun.

Boji pri Verdunu ponehavajo.

Genf, 8. avgusta. Zadnja vojna poročila »Havas« pravijo, da so pričeli petdnevni boji pri Verdunu ponehavati.

Angleži uničili Peronne.

Berlin, 8. avgusta. »Lokalanzeiger« pravi, da pri Somme sicer Angleži niso nikjer napredovali, a zažgali so mesto Peronne, ki že gori od 6. t. m.

Peronnes gori.

Berlin, 8. avgusta. (K. u.) Več listov poroča, kako so Francozi porušili Peronnes. Mesto stoji v plamenih — zažgala ga je francoska artiljerija. Celi mestni deli so izročeni gotovi pogubi, tudi katedrala sv. Janeza. Ni verjetno, da bi obe čudovito izrezljani leseni hiši iz XV. in XVI. stoletja preživel razdejavanje. Izgubljena sta že sedaj knjižnica in muzej, ki sta bila nameščena v zgornjih prostorih mestne hiše.

Angleži ustavili svojo ofenzivo.

Rotterdam, »Times« javljajo z bojišča pri Somme: Angleško vojno vodstvo je ustavilo radi nadovratnega odpora Nemcev, ki so nakopili topove in ker neprestano dohajajo nemška ojačenja in bo zasledovalo »drugačno taktiko«, o kateri seveda molči, ker gre za »važno tajnost«.

Kralj Albert Belgijski v ognju nemških topov.

Curih, 7. avgusta. »Neue Zürich. Ztg.« poroča, da je nedavno belgijski kralj Albert jezdnil za bojno črto svojih čet v ognju nemških topov. Kraljev pobojnik, major Davreux, ki je jezdil poleg kralja, je bil zadet po krogli in je bil takoj mrtev.

Tretja zimska vojska.

Bern, 8. avgusta. Polkovnik Stegemann piše v »Bundu«: Skupni strateški položaj je napet in na obeh straneh se s skrajnim naporom bore za odločitev. Če vzamemo, da se velika napadalna podjetja na vseh frontah ustavijo in Nemčija pošlje na bojišče svoje rezerve, da bi po možnosti vnovič dočela razvoj od znotraj na zunan, potem moramo računati s tretjo zimsko vojsko. Odločilni uspehi entente so tembolj dvomljivi, čimbolj se njene ofenzive zavlačujejo.

Joffre o tretji zimski vojski.

Rotterdam, 8. avgusta. Iz Pariza poročajo, da je Joffre izjavil zastopnikom časopisja: Naši sovražniki so že vpoklicali svoje zadnje rezerve. Nič več ne morejo svojih rezerv pošiljati od

ene točke na drugo. Ni moja naloga, odgovoriti na vprašanje, koliko časa bo še trajala vojska. Mogoče še tedne, mogoče tudi manj, najbrž bo pa končana, še predno bodo naši sovražniki končno izmučeni. To izmučenje bo brez dvoma nastopilo. Sovražnik ve prav tako kot mi, da se je vojska zasukala. 5 mesečni odpor Francozov pri Verdunu je izjalovil nemški načrt in izpremenil položaj v našo korist.

Priprave na Francoskem.

Haag, 8. avgusta. Iz Pariza poročajo: Vojno vodstvo in vojna uprava se bavi pravtako kot finančno ministrstvo z odredbami in pripravami za tretjo zimsko vojsko.

Curih, 8. avgusta. Dopisnik »Italije« poroča s Francoskega: Velika ofenziva na zahodni fronti se polagoma izpreminja v vrsto krajnih bojov. Vsi znaki pa kažejo, da se vse pripravlja na tretjo zimsko vojsko, ki bo strašnejša od dosedanjih bojov.

Rusija in Carigrad.

Haag, 8. avgusta. Iz dobro poučene strani se čuje, da je imenovanje Stürmerja za ruskega zunanjega ministra v zvezi z načrtom, da se izpremeni dosedanja taktika vojnega vodstva. Na Angleškem nihče ne dvomi, da je cilj Rusije Carigrad. Rusija ne veruje več, da bi Carigrad osvojila preko Berlina in zato premišlja, kako bi našla direktno pot do Carigrada.

Rumunija.

»Po nevihti.«

Bukarešta, 8. avgusta. »Tageblatt« piše pod tem naslovom: Resnosti položaja ne smemo olepšavati. Boljše je, da gledamo nevarnosti v oči in zato moramo misliti o rumunskem nastopu in sicer upoštevajmo razloge za in proti. Današnji položaj je na las podoben onemu, ko je Italija začela vojsko. Neki državnik je izjavil, da si morejo le velike države dovoliti razkošje, da vsako minuto začne boj, male države pa morajo prej desetkrat premisliti korak, ki odloča o njihovem obstoju in pogubi. To velja tudi za Rumunijo. Navidezni ruski uspehi slepijo in pripomniti moramo, da ruski uspehi nikdar niso bili trajni. Pred kratkim se je trdilo od te in one strani, da je rumunski pristop k ententi gotovo dejstvo. Danes smo že preko tega in umetnega viharja je konec. Vsekakor pa se je v tem viharju obzorje v toliko zjasnilo, da povsod uvidevajo, da je še daleč do časa, ko se bo Rumunija odločila.

Naš glas o Rumuniji.

Nemški listi poročajo, da je grof Tisza izjavil, da se je razmerje do Rumunije pojasnilo. »Münch. N. N.« poročajo iz Dunaja, da mirno gledamo na vse rovanje in da lahko mirno čakamo.

Francozi o Rumuniji.

Ženeva, 8. avgusta. Francoski politični krogi so zelo razočarani vsled rumunskega obotavljanja, katerega razlagajo z malimi ruski uspehi. Po njihovem mnenju bi zavzetje Lvova pomenjal signal za Rumunijo. Sedaj upajo, da bo Sarraill vzbudil Rumunijo.

Curih, 8. avgusta. »Temps« poroča iz Bukarešte, da so vesti o izpremembi vlade napačne. Kralj zaupa Bratianuju. S previdnostjo je treba poslušati govorice o nastopu Rumunije. Ni nobenega resnega momenta, da hočejo opustiti nevtralnost v korist entente.

Rumunija in Bolgarija.

Budimpešta, 8. avgusta. Vladni rumunski »Vittoriul« piše, da so bolgarski vojaki v čolnih večkrat skušali stopiti na rumunski donavski otok Coria. Rumunski vojaki so streljali, Bolgariji tudi, pa mrtvih in ranjenih ni bilo. Rumunski zunanji minister je bolgarsko vlado opozoril, da se taki dogodki prevečkrat ponavljajo in da ne odgovarjajo dobremu razmerju obeh držav.

Drobne rumunske politične vesti.

Budimpešta, 8. avg. »Pester Lloyd« poroča. Bratianu se je vrnil v Bukarešto. — Niku Filipescu je težko obolel. Rusofilni »Adeverul« je razočaran, ker se ni posrečilo rovanje rusofilov. Razpoloženje v Bukareštu se je pomirilo. Prejšnji teden je gorela slama. Sedaj je nastopil zopet mir in zahteva po nevtralnosti. Če se zgane Sarraill, bo v Bukareštu zopet razburjenje. »Dreptatea« poroča, da se je vrnil tudi Peter Carp, ki je imel konferenco z več odličnimi politiki, med katerimi je bil tudi Marghiloman. O konferenci se sicer ne ve ničesar, toda gotovo naj bi bilo, da se je govorilo o bližnji akciji konservativne stranke.

Rumunske drobnarije.

Iz osrednjih držav je pripeljal že stoti »Merkur« vlak. Obe državi se že pogajata za rumunski grah in ječmen za pivo. »Angleški biro« ie z malimi za-

logami pšenice založil skoro vsa kolodvorska skladišča, da se tako rumunskim kmetom, ki hočejo dobaviti avstrijsko-nemškemu konzorciju, otežkoči nakladanje žita. Kmetje tožijo.

»Independance Roumaine« oficijozno dementira vest, da misli glavni tajnik vojnega ministrstva general Ilescu v kratkem odpotovati v važni misiji v Petrograd.

Rumunija je dovolila v povračilo za razno nemško blago izvoziti 800 vagonov bencina. »Dreptatea« poroča: Ker se je Rumunija branila podpisati zavezniško pogodbo, je Francija ustavila pariška pogajanja za 500 milijonsko posojilo, Rusija pa izvoz streliva, zadržala v Odesi 3000 konj in prepovedala vsak prevoz blaga za Rumunijo, dokler ta ne odpove trgovske pogodbe z Nemčijo.

Rumunski študentje.

Bukarešta, 6. avgusta. (Kor. ur.) Včera in danes je zboroval izredni kongres študentov, da se v zvezi z inteligenco izjavi o narodnem vprašanju. Udeležba je bila zelo pičila. Pri današnjih zaključnih pouličnih demonstracijah je bilo med več sto udeležniki največ znanih priganjačev fuzionističnih strank.

Dogodki na Balkanu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. avgusta. Veliki glavni stan: Izvzemši bojov prednjih straž pri Ljumici (zahodno od Vardarja) nobenih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 8. avgusta. (K. u.) Generalni štab poroča: Več ali manj ljuti artiljerijski boji se vrše vsak dan. Naša severno od vasi Lumnica ležeča postojanka se je pomaknila nekoliko naprej. Naša patrulja je vdrla v vas, prepodila tam se nahajajočo sovražno stražo in se nato vrnila. Imela je le lahke izgube, čeprav jo je obstreljevala sovražna artiljerija.

Izjava bolgarskega vrhovnega poveljnika.

Sofija, 8. avgusta. (K. u.) »Kamba« na »prinaša izjavo vrhovnega poveljnika Žekova: Danes je bolgarska armada v vsakem oziru boljše pripravljena, kakor le kdaj prej. Topov, streliva itd. ima v izobilju. Zdravstveno stanje in duh vojaštva sta izvrstna. Razumna tega ima veliko vojno izkušnjo in pogum. Naše čete so prešinjene zaupanja, zvestobe za dolžnost in domoljubja. Vsi so prešinjeni vere v veličino Bolgarije, in tako smo prepričani, da bi vsakega, ki bi skušal vdreti v Bolgarijo, da nam vzame sadove naših zmag, pregnali z nezasišanim razjarjenjem in požrtvovalnostjo.

Ne pozabimo, da se na strani svojih viteških zaveznikov Avstrijcev, Ogrov, Nemcev in Turkov bojujemo za našo pravo, za svobodo in triumf civilizacije. Vsled pogodbe in naših dobro umevanih interesov ostanejo sovražniki naših zaveznikov do konca tudi naši sovražniki. Za poštenje in zavezniško zvestobo smo podali že zgodovinske dokaze. Jaz in vsak Bolgar spoznava pomembnost sedanjega trenutka in odgovornost pred tem in kasnejšim rodom. Vemo, da bo Bolgarija triumfirala sedaj ali nikoli. Zato trdim z nemahljivo vero, da noben Bolgar ne bo pozabil na svojo sveto dolžnost do domovine in da se bo boril proti sovražniku, pa naj pride od kjerkoli hoče.

Italijani v Valoni.

Basel, 8. avgusta. Švicarski listi javljajo iz Milana: Minuli teden so odšla velika italijanska ojačenja v Valono; poslali so več tisoč pešcev, veliko topov in letal.

Nikitove skrbi.

Genf, 8. avgusta. Iz Pariza poročajo, da je bil Nikitov obisk pri predsedniku Poincare več kot formalnega značaja. Kralj je bil zadnji čas v svojem francoskem preganstvu vedno bolj vznemirjen vsled izostale, pogosto napovedane ofenzive zaveznikov na Balkanu, ki naj bi mu zopet vrnila izgubljeno zemljo. Zato je smatral za potreben razgovor s Poincarem.

Kakor se v Parizu zagotavlja, je Poincare kralju slovesno zagotovil, da bo ententa Črnogorci pravtako kot Belgijo zopet obnovila. Kdaj se bo to zgodilo, pa Poincare ni povedal.

Nove železnice na Balkanu.

»Hrv. Lloyd« poroča: Kakor se sliši, namerava naša monarhija v Srbiji, Črnigori in Albaniji ustvariti železniško mrežo, ki bi sestajala iz treh glavnih prog. Prva glavna prog. bi se odcepila od proge Budimpešta—Belgrad ter bi šla skozi Srem in čez Bjelino v Bosno in od tu naprej po dolini Drine do njenega izvira. Od tu bi šla skozi Podgorico in Skader, potem skozi Albanijo do Leša in ob morskem obrežju do Valone. Druga glavna prog. bi vezala Skoplje čez Prizren s Sv. Ivanom Medivanskim. Tretja

glavna proga bi šla od Soluna do Jadranskega morja ter je del od Soluna do Monastira že dograjen. Od Monastira bi šla proga skozi klanec Babuna, čez Resno pri Galiciji v Ohrido in končno ob reki Skumbi.

Volivni boj na Grškem.

Lugano, 8. avgusta. »Corriere della Sera« poroča iz Aten, da je volivni boj zelo živahen. V središču vsega je Venizelos. Nastala je nova stranka »neointezistov« (novosporazumnikov) s programom z »entento, toda proti Venizelosu«. Njeni pristaši so v skrajnem slučaju za vojsko na strani entente, toda boje se maščevanja Venizelovih ljudi, če bi ti zmagali. Nekateri sodijo, da so za novo stranko skriti agentje. S pomočjo entente bodo najbrž zmagali Venizelosi ljudje, ni pa še nikakor gotovo, da bi vsled tega Grška nastopila. Ker so častniki in vojaški kralju zvesti, bi nastop bil zelo dvomljive vrednosti. Celo Venizelos je v skrbeh, ker mu je vojaštvo sovražno.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Turki zopet zasedli Bitlis in Muš.

Carigrad, 8. avgusta. (K. u.) Glavni stan poroča: Ruske bojne sile, ki so se vsled nepretrdnih cest, zveznih potov kakor tudi vsled drugih takih dogodkov povzročenih težkoč nekaj časa sem ustalele pri Bitlisu in Mušu, so bile vsled ljutega napada in pritiska, ki ga naše čete desnega krila že teden dni z uspehom izvajajo, prisiljene, da so se priče umikali, pri čemur so pustile v naših rokah topove, puške in ujetnike. Gorsko verigo južno od Bitlisa in Muša, ki jo je sovražnik do popolnosti utrdil in trdovratno branil, smo predvčerajšnjim popolnoma vzeli. V noči od 7. na 8. avgusta so naše čete vzele kraj Bitlis in 8. avgusta zjutraj sta se južno od Muša udali dve sovražni pehotni stotniji z orožjem vred. Naše čete zasledujejo sovražnika, ki beži v smeri proti Murathu.

V središču in na levem krilu nobenih znatnih bojev.

Carigrad, 8. avgusta. (K. u.) Turške čete so vkorakale v Bitlis in Muš.

× × ×

Muš leži 120 km južno od Erzeruma, Bitlis pa jugovzhodno od Muša, blizu Vanskega jezera.

Naše topništvo v boju proti sovražnikom Turčije.

»Streffleurs Militärblatt« poroča: Turčija je odbila silen napad Angležev in Francozov na Dardanelah. Ko je bila pot po suhem in po vodi vsled našega zmagovitega prodiranja v Srbijo odprta, je posegel avstroogrsko težko topništvo sodelujoče v boje pri zalivu Suvla in Seddil-Bahru in prisililo sovražnika, da se je umaknil na svoje ladje. V Mezopotamiji, Perziji in na daljnih višinah Armenije stoji neumorno na strani naši topničarji v zvestem orožnem bratstvu svojim turškim tovarišem.

Bitka pri Suezu.

Hamburg, 7. avg. »Hamburger Fremdenblatt« javlja: Včerajšnje Reuterjevo poročilo o napadu močnih turških oddelkov na Sueški prekop je liki strela z jasnega učinkovalo v Londonu. Od časa do časa se je pač čulo o praskah z manjšimi turškimi oddelki na vzhodnem bregu prekopa, a da bo prišla znatna turška sila do Sueškega prekopa, tega po bojih pri Gallipoliju, v Armeniji in pri Evfratu niso pričakovali. — »Nieuwe van den Dag« piše, da tega niso pričakovali in da je zelo značilno, ker se napada vzhodno od Port Saida. Angleške čete, ki so se borile v Egiptu na dveh bojnih črtah, niso zelo številne, prekop je ranljivo umetno delo, ki se lahko zruši, če bi Angleže premagali.

Rotterdam, 8. avgusta. Poveljnik angleških vojnih sil v Egiptu javlja: Ogenj naših topov in strojnih pušk izredno učinkuje. Naša pehota je hrabro vzel 5. avgusta sovražne zadnje postojanke. Turke smo zasledovali na daljavo 15 milj in prekoračili kotlino Katea. Število neranjenih ujetnikov znaša 45 častnikov in 3100 mož.

Delitev Perzije.

Kodanj, 8. avgusta. (Kor. ur.) Petrograjska brzojavna agencija: Ruski in angleški poslanik v Teheranu sta izmenjala 6. avgusta noti s perzijsko vlado, ki izvajata, da se je med vsemi tremi deželami dosegel sporazum, ki prijateljsko razmerje med Anglijo, Rusijo in Perzijo končno utrjuje in rešuje vsem ugodno razna vprašanja glede na finančno in vojaško organizacijo Perzije. Glede na vojaško organizacijo bodo urili perzijske brigade ruski, v južni Perziji pa angleški instruktorji.

Razna poročila.

Velik plen nemških podmorskih čolnov. Ymuiden, 8. avgusta. (Kor. ur.) Ribiška ladja »K. W. 125«, ki je nedavno ia-

vila, da so nemški podmorski čolni potopili 18 angleških ribiških parnikov, poroča zdaj, da je en podmorski čoln napadel štiri ladje; ena oborožena ladja je pričela boj, da bi ušle ostale tri proti zahodu, a so jo Nemci hitro potopili, ker sta se pojavila še dva nemška podmorska čolna; 11 mož je rešila ladja »Doggers bank Sch. 197«. Rešenci pripovedujejo, da je isti podmorski čoln potopil prejšnji dan 14 angleških ladij. Sodi se, da so nemški podmorski čolni najbrže potopili tiste tri ladje, ki so poizkušale zbežati.

K zadnji izpremembi v ruski vladi.

Pariz, 8. avgusta. (K. u.) Petrograjski dopisnik »Tempsa« poroča, da je slišal iz prvega vira naslednjo izjavo o vzrokih zadnje izpremembe v ministstvu: Vojaški in splošni položaj Rusije zahtevata danes bolj nego kdaj čim največjo enotnost vse oblasti. Edino v to svrhu so zato sklenili, združiti oblast v Stürmerjevih rokah. Postal je takorekoč načelnik fronte v ozadju, ker so odslej vse uredbe podrejene njegovi vrhovni oblasti.

Harden o Grški.

Harden piše v »Zukunft« o Grški: Grčija ni, kakor Belgija, Luksenburška in Švica, nevtralizirana država in dolžna braniti svojo nevtralnost. Niti jedno uro ji ni treba braniti nevtralnosti; vsak trenutek jo lahko opusti. Vzrok njenega gorja ni kolebanje med kraljevo in Venizeloso politiko, ampak vera na suvereno svobodo, ki se pa nahaja le na pergamentu pogodb. Velelasti-varovalke so ustvarile to državo, jo redile, imenovali je vladarje in ji jamčijo za njen obstoj; prepričanju, da smejo le-te izvajati kontrolo in deželo zasesti, se ni nikoli ugovarjalo. Če složno postopajo, so gospodarji Grčije... Sedaj šele čutijo Grki, kako nadležna je moč varovatelja napram varovancu.

Angleške bajke o »Deutschland«

Rotterdam, 8. avgusta. »Evening News« pišejo, da je bila vožnja »Deutschland« le poskušnja, ker namerava nemški cesar, ko se bo približal čas, da bo moral izročiti zavezniškom svoj meč, s takim podmorskim čolnom pobegniti v Ameriko. »Vossische Ztg.« pristavlja: »Kaj bi se vse zgodilo, če bi za časa Adama in Eve ne bilo nič jablan.«

Vojska v južni Afriki.

London, 6. avgusta. General Smuts poroča 29. julija: Končno smo prišli do osrednje železnice, ki vodi iz Daressalama v notranjost Tahore. Tam so vzele sile pod generalom Kan Doventer postajo Badoma. Bolj proti vzhodu od tam sta se približala dva oddelka na strel daleč do te železnice. Sovražnika so zasledovale naše čete na konjih. Na zahodu je dobro napredoval neki angleško belgijski oddelk generala Grewe, ki se opira na pristanišče Viktorijinega jezera. Na severozahodu je potiskal general Horkley sovražnika z meje dežele Njassalla proti osrednji železnici, ujetih je bilo nekaj ujetnikov, med njimi se nahajajo tudi taki, ki so ostali živi od posadke »Königsberga«. Ker smo potopili neki nemški parnik, smo si končno zagotovili gospodarstvo nad jezerom Tanganjika.

Japonski admiral umrl.

Tokio, 8. avgusta. Reuter poroča: Admiral Kamimura je umrl.

Iz Nemčije.

Bavarski kralj Ludvik je sprejel več odličnih politikov in je svaril pred tem, da bi se zanašal razdor v nemško ljudstvo. Ministrski predsednik grof Hertling je odpotoval v Berlin.

Gonja proti Sv. Očetu.

Z ozirom na papežev nagovor na otroke pravi »Corriere della sera«, da gre papeževa nevtralnost predaleč. Papež mora uvideti, da je krivica na strani Avstrije in Nemčije in zato se mora papež postaviti na stran entente.

Francoski »Croix« je prinesel članek za papežovo udeležbo pri mirovni konferenci. Socialnoradikalna »Lantour« odgovarja zbesnelo: »S kakšno pravico bi bil Benedikt XV. ob uri obračuna zastopan med osvojajočimi? Avstriji in Bavarci, od katerih upa dobiti izgubljeno krono rimskega kralja, ta stranka »bochejev«, ki ga podpira na vso moč, bi ga morda pač rada videla na mirovni konferenci. Toda kaj bi rekli o papeževi udeležbi nemški luterani, ruski pravoslavni in angleški anglikani, brez ozira na številne svobodomislice. Mi vemo le preveč dobro, v kakšni misli ukazuje Benedikt XV. svojim služabnikom, da naj mu pripravijo pot do konference. Majhni vatikanski Machiavelli hoče spraviti na razgovor problem, kako naj se internacionalizira garancija. Toda dostojanstvo ne bi dopustilo takega razgovora in tudi vest bi zavezništvo branila, da pospešuje povečevanje papeža, ki bi bilo povečevanje Poncija Pilata, ki si še ni umil rok, katere

mu je stisnila krvava roka tevtonskih morilcev.

Čim bolj blatijo sv. očeta, tem lepša bo njegova slika v srcu trpečih narodov. Kdor v tej vojni res trpi, ta čuti, da je papež res edini, ki prinaša pravičen in trajen mir.

Primorske novice.

Kje je slovenski begunski komisar?

Prvi slovenski begunski komisar deželnozborni poslanec vč. g. Rojc je moral oditi zopet v svojo dekanijo. Od tedaj pa je ostalo mesto begunskega komisarja nezasedeno. Zahtevamo, da se takoj zopet imenuje slovenski begunski komisar, ki bo, kakor je izvrševal g. Rojc, v resnici se brljal za naše begunce. Pričakujemo torej rešitev tega vprašanja v najkrajšem času.

Duhovska vest. V pokoj je stopil o priliki sedemdesetletnice svojega rojstva č. g. Blaž Grča, župnik v Sempasu. Č. g. Grča je bil eden narodnih prvobornilcev na Goriškem; bil je deželni poslanec in je veliko storil za svojo župnijo. Želimo blagemu gospodu, da bi kot sin naroda mirno užival še dolgo čil in zdrav svoj zaslužen pokoj. Istočako je stopil v pokoj č. g. Alfonz Poljšak, vikar v Stomažu. Č. g. Poljšak je pastiroval v Stomažu celih 32 let. Ljudstvo se ga bo vedno s hvaležnostjo spominjalo. Veliko je pomagal svojim duhovnjakom. Želimo gospodu, da bi vžival v zdravju še dolgo let svoj zaslužen počitek.

Gorica, 3. avgusta. Danes so na Stolnem trgu prodajali konjsko meso; bil je tak naval, da je bil konj v eni uri razprodan in so mnogi odšli praznih rok. — Radi poprave mestnega vodovoda je bila danes voda po mestu zaprta; proti večeru smo vodo zopet imeli.

Slovenske sirote na Dunaju. Te dni je dospelo na Dunaj par sto slovenskih sirot iz Brucka ob Litvi. Začasno so nastanjeni v begunskem dvorcu v 10. okraju, odkoder pa pojdejo čez nekaj časa v 20. okraj, kjer bodo imeli svoje zavetišče in tudi svoje slovenske šole.

Odlikovanje. O priliki zadnjih bojev na ruski fronti je bil odlikovan s srebrno in bronasto svetinjo desetinik Danijel Cigoj iz Vel. Zabelj, ki se bojuje - ne da bi bil ranjen - v vrstah nekake češkega polka od prvega početka vojne na ruskem bojišču.

Za goriške občinske tajnike. Prejeli smo: Goriški deželni odbor je z okrožnico z dne 21. marca t. l. št. 1785 naznanil goriškim županstvom, da se je zavzel pri c. kr. vladi za to, da bi dobila županstva za dela v prenešenem delokrogu odškodnino, ki naj bi služila posebno za izboljšanje plač občinskim tajnikom. Ker do danes ta stvar še ni rešena, naj bi slavni deželni odbor goriški blagovolil rešitev na merodajnem mestu pospešiti, kajti občinski tajniki so v sedanjem času podpore nujno potrebni.

Proti sovražnim letalom. Tržaško policijsko ravnanstvo opozarja občinstvo, da je vsak, ki bi dobil v roke kak sovražni letak, dolžan, da ga nemudoma izroči prvi straži ali vojaški ali varnostni oblasti. Prestopki se strogo kaznujejo.

Ranjena sta bila te dni v Gorici redarja Visintini in Humar.

Odlikovanje. Cesar je z Najvišjim odlokom, izdanim 1. avgusta 1916, podelil tajniku pomorske vlade v Trstu, grofu Petru Smecchia, viteški križec Franc-Joževega reda.

Imenovanje. Cesar je stavbenega svetnika poštne in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu, dr. Franca Stecherja pl. Sebenitza, imenoval za stavbenega nadsvetnika pri poštne in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu.

Umrla je v Trstu 15letna Josipina Lokar.

Kolodvorska gostilna na postaji Pulj se je s 1. avgustom 1916 zaprla za vojaške in civilne osebe. Vsled tega se je preklical razpis te kolodvorske gostilne, ki je bil priobčen v »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung«.

Velik morski volk se je pojavil v bližini tržaške luke. Občinstvo se opozarja na nevarnost.

Poizkušen samoumor. 28letna Cecilija C. v Trstu je s samoumorilnim namenom spila količino lizofoma. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Dnevne novice.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: podpolkovnik 87. pp. Ivan Juras, poročnik 97. pp. Ivan Harter, poročnik 23. lov. bataljona Miroslav Grčić in pred sovražnikom padli heroji 97. pp. Karel Schulz. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 28. polj. havb. p. dr. jur. Franc Pavlin. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 25. pp. Ivan Premuda, ritmajster 12. ul. p. Pavel Glančnik, poročnik 28. polj. havb. p. Ivan Ženko, poročnik 17.

pp. Štefan Bokalo, poročniki 97. pp. Vladimir Katz, Josip Frantik, Alojzij Čermak in Franc Ferjančič, poročnik 27. pp. Edvard Ropič in poročnik 6. polj. top. p. Peter Ogris. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila voj. oskrbniški oficijal v Bosnabrodu Pavel Leben in medik oficijal Karel Bien, pri rez. bolnici v Celju. — Častni znak 1. vrste z vojno dekoracijo za zasluge za Rdeči križ so dobili: generala pehote Henrik Fath in Ivan vitez Henriquez in podmaršal Ferdinand Goglia. — Železni križ 2. vrste so dobili: podmaršala Luka Šnjarič in Ivan grof Salis-Seewis, podpolkovnik 40. pp. Božidar Raktelj, podpolkovnik 87. pp. Franc Peter, stotnik 7. pp. Maks vitez pl. Henriquez in nadporočnik 5. polj. lov. bat. Josip Bohinjec. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil saper 14. saperskega bat. Zdolšek Jurij. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: topničar 15 cm možnarske baterije št. 1 Šmid Tomaž, infanterist 97. pp. Mihalič Mico Samuel, topničarja 3. gor. top. p. Ferlič Luka in Grosshödl Franc.

Novi cerkveni zakonik. Kor. ur. poroča po rimskih listih, da je kardinal državni tajnik Gasparri novi kodeks kanonskega prava, pri katerem je sam odlično sodeloval, izročil v tisk, ki bo končan najbrže še letos.

Letaki sovražnikov. Laški letalci mečejo med vojnjo čez naše kraje letake itd., katerih vsebina je popolnoma neresnična. Shranjevanje takih letakov je prepovedano. Najdene ali dobljene letake je brez odloga in v vsakem posameznem slučaju oddati najbližji vojaški ali varnostni oblasti ali patrulji. Prestopke te prepovedi bodo kaznovala politične okrajne oblasti odnosno policijsko ravnanstvo v Ljubljani po cesarski naredbi z dne 20. apr. 1854, drž. zak. št. 96, z denarnimi globami do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

Izboljšanje gospodarskega položaja duhovščine. Odposlaništvu kršč. soc. poslancev in predsedniku društva duhovnikov, Tax, ki so 5. t. m. prosili finančnega ministra, naj podpira akcijo za izboljšanje gospodarskega položaja duhovščine, je izjavil minister, da so mu simpatična stremjenja v korist duhovščine, ki trpi bedo. Pristavil je, da radi sedanjih izrednih potreb države ne more v velikem obsegu uporabiti sredstev države. Gospodarski položaj posebno duhovščine v dušnem pastirstvu, se mora, o tem ni dvoma, korenito urediti; kar se tudi pripravlja, a končna ureditev kongruje zdaj radi formalnih ovir ni mogoča. Končno je obljubil minister, da bo vsako vlogo glede na ureditev duhovščine že priznanih draginskih doklad do brohotno priporočil ministrskemu svetu.

Za generala dominikancev so izvolili 6. t. m. v Freiburgu v Švici bivšega nizozemskega provinciala patra Ljudevita Gheizlinga.

Gradec. Kakor v vsakih 14 dneh — se vrši zopet prihodno nedeljo za slovenske begunce v cerkvi umiljenih bratov slovenska pobožnost s pridigo in litanijami Presv. Srca Jezusovega. — Na praznik Vnebovzeta Marije Device pa utegnejo biti le pete lavretanske litanije, kar se bode v nedeljo, dne 13. avgusta še s prižnice označilo. — Ljubi Slovenci! Pridite polnoštevilno, ter pokažite z glasno molitvijo — in odgovarjanjem litanij, da se ne sramujete Boga in Deviško Mater Marijo častiti v svoji materinščini!

Volitev redovnega kapitlja bosenske frančiškanske province. V Sarajevu se je te dni vršila volitev redovnega kapitlja frančiškanske province. Za redovnega provinciala je bil izvoljen fra Jozo Andrić, gvardijan v Šutjesku. Mandat dosedanjega provinciala Mihačevića, ki je bil pred štiri leti izvoljen kot naslednik takrat za škofa imenovanega A. Mišića, je potekel že leta 1915. Volitve se pa radi vojnih dogodkov niso mogle vršiti. Mihačević se sedaj naseli v samostanu v Kreševu. Znamenito je, da so izšli vsi sedaj izvoljeni člani redovnega kapitlja — provincial s kustosom in štirimi defintitorji — iz ene in iste gimnazije (Vuka gora).

Pogrešani vojni ujetniki v Rusiji. Dunajskemu društvu za iskanje pogrešanih vojakov je dunajski ameriški poslanik sporočil, da bodo ameriški nadzorniki v Rusiji storili vse, da bodo smeli pisati vojni ujetniki tudi po onih taboriščih, kjer je sedaj prepovedano.

Izredno petdesetletnico je praznovala dne 8. avgusta v Kamniku mati Lucija Svetič. Praznuje petdesetletnico, kar živi v vdovskem stanu. Dne 8. avgusta 1866 je umrl njen mož, kateri se je v letih 1848 in 1849 hrabro vojskoval v avstrijsko-italijanski vojski in je bil ponovno odlikovan. Ko je dovršil vojaška leta, je vstopil v službo k železnici. V noči 8. avgusta 1866 pa ga je zadela na progi med postajama Trbovlje—Hrastnik tragična smrt. Ko je vršil svojo službo, je bil od vlaka povozen in v trenutku usmrčen. Zapustil je vdovo s čveterimi otroci. Najmlajši sin, sedanji župnik v Divači, je bil pa rojen šest tednov po smrti svojega očeta. Po rojstvu tega sina se je mati preselila v svojo ožjo domovino v Kamnik. Ker ni imela nikakršne

pokoynine in nobene podpore, je uboga vdova s trdim delom preživljala sebe in svoje drobne otročiče in jih vse lepo. h kruhu pripravila. Koliko je v teh petdesetih letih pretrpela, to je znano edino le Bogu. A kljub temu je doživela visoko starost: štiri in osemdeseto leto. Telesno je sicer nekoliko slabotna a duševno še popolnoma sveža. Bog ohrani dobro mamico še mnogo let!

— **Razpisane učiteljske službe.** Razpisane so naslednje učiteljske službe v stalno nameščenje: V postojnskem okraju: učiteljski mesti v Erzelju in Knežaku; nadučiteljsko mesto v Harijah; učiteljska mesta v Harijah, Kalu, Koritnicah, Kuteževu in Šmihelu; nadučiteljsko mesto v Kosi; učiteljska mesta v Ostrožnembrdu, Št. Petru, Planini, Slapu in Šembijah; nadučiteljski mesti v Hrenovicah in Sp. Zemonu; učiteljsko mesto v Št. Vidu; v kočevskem okraju: učiteljska mesta v Fari-Vasi, Gotencu, Dobrempolju (moški prosilci imajo prednost), Loškem potoku (dve mesti); nadučiteljsko mesto v Srednji vasi; učiteljska mesta v Koprivniku, Novem kotu, Travi, Osilnici, Robu, Ovcjaku (samo za moške prosilce), v Sodražici (3 mesta), Stalcarjih, Strugah, Vozajlu; v krškem okraju: učiteljsko mesto v Kalu; učiteljsko mesto v Št. Rupertu; nadučiteljsko mesto v Telčah; učiteljska mesta v Mokronogu in Ivanjolinu (dve mesti); v kranjskem okraju: nadučiteljski mesti v Naklu in Žabnici; 2 učiteljski mesti na deški ljudski šoli v Škofjiloki; voditeljski mesti v Bukovici in Zalemlogu; učiteljsko mesto na deški ljudski šoli v Kranju; 2 učiteljski mesti na deški in 2 na dekliški ljudski šoli v Trzinju; učiteljsko mesto v Trati pri Gorenjevasi; ljubljansko okolica: nadučiteljsko mesto v Polhovem gradu; nadučiteljsko in učiteljsko mesto v Hrušici; učiteljski mesti na Brezovici in Dobrovi; nadučiteljska mesta v Št. Jurju, Horjulu in Notranjih Goricah; učiteljska mesta v Št. Jakabu ob Savi, Kopajnu, Šmarjah, D. M. v Polju, Zg. Pirničah, Podlipo; nadučiteljsko mesto v Preski; učiteljska mesta v Št. Vidu pri Ljubljani (2 mesti), na Viču, v Žažarju; v litjskem okraju: nadučiteljsko mesto v Žalni; učiteljska mesta na Vačah, Šmartnu pri Litiji, Višnji gori in Zagorju; v logaškem okraju: učiteljska mesta v Rabinem polju, Sv. Trojici, Spodnji Idriji (Kanomlji), Zg. Logatcu, Sp. Logatcu, Planini, Žireh (2 mesti); nadučiteljsko mesto na Vojskem; učiteljski mesti v Zadlogu in Cirknici.

— **Šestmesečni tečaj za izobrazbo bolnišniških sester.** Z ozirom na čezdalje večjo potrebo strokovno izučenih pomožnih moči za vse oddelke javne zdravniške oskrbe je odredilo zunanje ministrstvo, da se ustanove šestmesečni stalni tečaji za temeljito izobrazbo bolniških strežnic in je izdalo splošne predpise za ustroj teh tečajev. Tiste, ki se udeležijo teh tečajev, bodo imele v prvi vrsti dovoljenje, da bodo smele delovati kot uradne oskrbnice sestre v službi oskrbnih postaj za tuberkulozne, pi-jance, dojenčke, končno v službi epidemij-znih zavodov kakor tudi na drugih področjih javne zdravstvene službe (n. pr. kot občinske oskrbnice sestre).

— **60letnico svojega rojstva** je v nedeljo praznoval poljed. minister Zenker.

— **Padel** je na italijanskem bojišču rez. poročnik 26. domobranskega pešpolka Alojzij Ferk.

— **K laškemu napadu na Reko** se še poporoča: V via Istria se je dogodila strašna nesreča. Bomba, ki je padla na neko hišo, je prebila streho, eksplodirala v kuhinji v prvem nadstropju in raztrgala soprogo strojnika Bodovića, ki je bila ravno v kuhinji. V bližini sobi so bili štiri otroci, ki so bili vsi lahko ranjeni in takoj prepeljani v bližnjo bolnico »Rdečega križa«.

— **Vlomi v Dobrempolju.** Pred 14 dnevi so neznanj storilci vlomili v jedilno shrambo posestnika Valentina Pogačnika v Dobrempolju in odnesli lep plen: 200 kg suhe svinjine, 30 suhih mesenih klobas, potem kruha, kave in sladkorja. Isto noč je bilo vlomljeno tudi pri posestnici Vester in v baroko prodajalke Ankerst ter odnešenih veliko dobrih in koristnih stvari. Vloma so osumili ciganki Rozino Titus in Heleno Reichard in ju zaprli.

— **Umrli** je v Konjicah trgovčeva soproga Eleonora Detitschegg, stara 40 let.

— **V kr. hrvatskem gledališču** so že pričeli z vajami. Gledališče se odpre dne 1. oktobra.

— **Umrli** je v Motovunskih Novacih v Istri tamošnji župnik Franc Grunt, star 52 let.

— **Gostovanje zagrebske opere na Reki.** Reški list »Il Giornale« poroča, da bo letos gostovala na Reki v gledališču »Fenice« zagrebska opera, ki bo izvajala neke opere od Wagnerja, Smetane, Puccinija, Verdija in drugih.

— **Nesreča z orožjem.** 17letni bivši grajski uslužbenec grofice Herberstein na gradu Guttenhaag na Štajerskem, Lenart Scherr je ukradel grajskemu kaplanu Alojziju Makuzu flobertovo puško, v grajski jedilnici pa browning revolver. Ko se je Scherr kasneje igral z ukradenim orožjem, se je flobertovka nenadoma sprožila

in krogla je zadela v vrat ruskega ujetnika Andreja Delnika in ga težko ranila.

— **Samoumor poštnega uradnika.** Dne 24. julija se je v Dubrovniku poštni uradnik Zeno Lasztowitz zavezanih oči in iz velike višine vrgel na morsk skalovje ter ostal na mestu mrtev. Bilo mu je šele 30 let. Ostavil je dve pisni; ali v nobenem ne omenja, kaj ga je nagnalo na ta korak. Bil je zaročen, pak se je s pismom poslovil tudi od zaročnice.

— **Podpisana pogrešam svojega strica** majorja Jožefa Pekolj, oziroma njegovo hčer gdco. Ljudvino Pekolj. Kdor ve kaj o mojem g. stricu ali gospodični sestrični, naj mi blagovoli sporočiti. — Marija Pekolj, Šahovec št. 20, pošta Dobrič.

Pravoslavna propaganda v vzhodni Galiciji.

Dunaj, 7. avgusta. Nadškof Volinije Eulogij je izdal nalog vsem tistim pravoslavnim duhovnikom, ki so morali bežati pred našo ofenzivo l. 1915. iz vzhodne Galicije v Rusijo, da se vrnejo nazaj v Galicijo in prično s svojim delovanjem. Marca l. 1915. je nadškof Eulogij sporočil sv. sinodu v Petrograd, da se mu je posrečilo ustanoviti v vzhodni Galiciji 152 pravoslavnih župnij.

Ljubljanske novice.

— **Ij Ujeti laški častniki na ljubljanskem Gradu.** Med ujetniki, katere so pripeljali na ljubljanski Grad se nahaja 129 ujetih laških častnikov, med njimi dva majorja. Grad je prenapolnjen laških ujetnikov. V ozadju je še na stotine laških ujetnikov, ki čakajo na transport.

— **Ij Deželni sadjarski nadzornik g. Humek.** Kakor izveemo iz deželne bolnišnice, se je stanje g. deželnega sadjarskega nadzornika M. Humeka v toliko zboljšalo, da je izven nevarnosti; pač pa bo moral ostati še dalje časa v bolnišnici.

— **Ij Imenovanje.** Stotnik je postal poveljnik sanitetnega oddelka v belgijski vojašnici g. nadporočnik Karl Künz.

— **Ij Za padlega g. četovodja Dragotina Schwentnerja** se bode v petek dne 11. t. m. brala ob 7. uri sveta maša v cerkvi sv. Florijana. Priporoča se v blag spomin.

— **Ij Iz Zaloge pri Ljubljani pobegli ruski ujetniki zasačeni.** 25. t. m. pobegle ruske vojne ujetnike enoletnega prostovoljca Leonida Kuropatkina (sina ruskega generala) in infanterista Pavla Hodorjeva in Mihaela Savenko so zasačili blizu Samobora in jih včeraj privedli nazaj v Zalog.

— **Ij Umrli** so v Ljubljani: Marija Boh, žena tovarniškega delavca, 30 let. — Marija Trampuš, hiralica, 94 let. — Marija Gabrič, dninarica-hiralica, 78 let. — Valentin Velkavrh, bajtar-hiralica, 66 let. — Anton Šorli, kajzar-hiralec, 51 let. — Vasil Slobodžan, pešec.

— **Ij Mestni vojaški urad** ostane 11. in 12. t. m. zaprt zaradi snajenja uradnih prostorov.

— **Ij Poročil** se je g. Edvard Kristan z gdco. Zupančevico iz Kamnika.

— **Ij Z mesom n'kar v pomije!** Pri »Novem svetu« je včeraj nekdo vrzel meso v pomije, češ da je brezmesni dan. Vsa čast gorečemu gospodu, ki se je razvnel za točno izvrševanje odredb, a dotični gospod je naredbo o brezmesnih dnevih gotovo napačno tolmačil. Ta naredba hoče, da se z mesom varčuje, nikakor pa ni njen namen, da bi se meso metalo v pomije. Take »slabe dovčipe« naj dotičnik v bodoče opusti, z mesom se mora varčevati, če se pa meso dandanes meče v pomije, je skoro tako kaznivo, kakor ako bi se ga na brezmesni dan jedlo.

— **Ij Ušel** je od doma neki 12letni fantič, ki se okoli potepa. Ima kratke hlače, je razoglav in precej močne postave. Kdor kaj o tem fantiču ve, naj sporoči to uredništvu »Slovenca«.

Listnica uredništva.

Dopisnik iz Podmelca: Javite nam sedanjí naslov! Ne vemo, kam naj Vam pišemo.

Čerkeski naskok.

(Z dovoljenjem c. in kr. vojnodopisnega stana.)

Že o priliki svojega prvega ofenzivnega sunka preko Kolomeje proti Stanislavovu, ki se je po 9dnevih bojih ustavil v prostoru pri Kolomeji, so bili vrgli Rusi proti našim strelskim jarkom med Dnjestrom in Prutom svojo konjenico. Svrha teh kavalerijskih naskokov proti pehotnim postojankam, ki so se poslej jezili tudi na zapadnem bojišču in izvirajo baje iz francoske pobude, je pač ta, da se po izdatni artiljerijski pripravi ponese napad s presenetljivo brzino do nasprotnih strelskih jarkov. Uspeh je seveda redkokdaj odgo-varjal pričakovanju. V obrambnem ognju naših strojnih pušk so se zrušili nekoki

večinoma že v ovirnem pasu. Cele vrste jezdecev so bile pokošene in črede zapuščenih konj so se podile pred našimi postojankami, katere so naši vojaki potem polovili.

Tudi v zadnjih dneh julija, ko so znova oživeli boji med Prutom in Dnjestrom v gričevju južnovzhodno od Tlumača in Otynije, so Rusi na enak način uporabili konjenico.

Največji konjeniški naskok se je vršil pri mali vasi Jezierzany, približno 10 km južnovzhodno od Tlumača. Rusi so se pomikali tu od Dnjestra sem ob cesti Tlumač-Niezviska proti kraju, kjer so imele naše čete dobre postojanke z močnimi žičnimi ovirami. Po močni artiljerijski pripravi, v kateri so težko trpele tudi vasi v bojnem prostoru, je udrila iz gozda na višinah pri Choemirzu ruska konjenica. Bili so Čerkezi. Celo brigado so pogнали Rusi proti nam.

V eni roki sabljo, v drugi sulico, v polodprtih ustih med močnimi žoltimi zobmi krivi čerkeski nož — kindžal — tako so divji jezdec vihrali proti nam.

Imenitno so jezдили. Toda komaj so se jezdec približali našim postojankam, že jih je zgrabil ogenj naših strojnih pušk. V celih vrstah smo kosili. Konj in jezdec sta padala, krčela so se zmedla; Čerkezi so zagnali divji bojni krik, ki se je strahotno mešal med prasketanje strojnih pušk. Kljub težkim izgubam, ki so jih utrpeli jezdec v strojnopuškinih ognju, je del le prišel v ovirni pas. Izredno močnih ovir pa artiljerijski ogenj ni bil tako porušil, kakor so Rusi pač pričakovali, in konji so se zapletli v bodečo žico, stopali na konice, se vzpenjali in metali jezdec se sebe, tako da je nudila v ovirah ujeta konjenica dober cilj.

Toda preživeli Čerkezi so začeli z najhladnokrvnejšim preziranjem smrti sredi skozi sovražni dež prodirati skozi ovire, da napravijo pot naslednjim vrstam.

Le-tam se je tudi posrečilo, čeprav ob ogromnih izgubah, priti do naših najsprejnejših jarkov. Z nasajenimi bajonetmi so čakali naši nasprotniki. Kri ranjenih konj jih je škropila; jezdec so razjahali in s kindžali planili na naše, ki so se branili s puškinimi kopiti in bajonetmi.

Začel se je divji ročni metez; toda premoč Čerkezov je rasla in zapiralni ogenj, katerega je ruska artiljerija namerila za naše jarke, je oviral dohod ojačenj. Ko je končno prišlo po pet Čerkezov na enega našega infanterista, so se naši po zveznih jarkih umaknili v naslednjo črto.

Čerkezi so udrili v jarke. Zavarovali so za silo zasedeno črto v smeri proti sovražniku in ostali del dneva mirovali. Ponoči jih je izmenjala ruska pehota, ki naslednji dan istotako ni započela nobenega napada. Proti večeru so nato naši, ki so bili dobili ojačenja, prešli k obsežnemu protinapadu in z bajonetom vrgli Ruse zopet nazaj v njihovo izhodno postojanko.

Kakor se je dognalo, so Čerkezi v Jezierzanyju in po drugih vaseh bojnega ozemlja plenili. Častniki, ki so nastopili proti temu, so mogli uveljaviti svojo avtoriteto šele tedaj, ko so veliko število plemenitih Čerkezov s svojimi revolvi ji postrelili.

Razne novice.

— **Hrvatska himna v Srbiji.** »Hrvatski Dnevnik« prinaša: Neki Hrvat poroča iz Beograda, da so preje učili v Srbiji v tretjem in četrtem razredu peti hrvatsko himno. To je bilo predpisano v učnem namenu. Zato ni čudno, da pojejo sedaj v Srbiji otroci hrvatsko himno.

— **Neveste padlih vojakov** dobe na Badenskem naslov »gospa«. Nevesta mora dokazati, da se je vojak hotel ž njo res poročiti in da je to le smrt preprečila.

— **Kaj so Prusi?** Danski pisatelj Jörgensen je definiral Pruse takole: »Slovansko pleme, ki govori nemško.«

— **Štiridesetletnica telefona.** 10. avgusta poteče 40 let, ko je bila narejena prva telefonska naprava, 11. avgusta pa 40 let, ko se je vršil prvi pogovor na daljavo potom električnega toka. Ti za zgodovino telefona važni dogodki so se odigrali v Ameriki; iz Brantforda v Kanadi, bivališču Graham Bells, pa do Mount Pleasant se je vršil pogovor po 9 km dolgi žici. V oktobru istega leta se je govorilo že iz Bostona do Cambridge, februarja prihodnjega leta iz Chicago do Milwaukee, v marcu pa že po 457 km dolgi napeljavi iz Chicago v Detroit. S tem je bila praktično upeljana iznajdba, na kateri so delali iznajditelji različnih držav. Splošno pa velja kot iznajditelj telefona Graham Bells. — Od tega trenutka pa je nastopil telefon svojo zmagoslavno pot po celem svetu, in danes ima to praktično napravo vsak količkaj važen kraj.

— **Tudi napitnine so se podražile.** Na Dunaju je bil te dni obsojen natak kar neke velike kavarne zato, ker je klobutnil nekega stalnega gosta, ki mu je v teh težkih časih dal za črno kavo

kot napitnino 6 vinarjev. Natak mu je rekel, da mu ne bo nič več stregel; pri tem je prišlo do prepira, ki je prinesel gostu klofuto, natak pa zapor.

— **En avtomobil na 30 prebivalcev.** Ameriško poslatništvo v Švici javlja: Naraščajoče blagostanje Američanov se ne kaže dandanes nikjer tako jasno kakor v avtomobilni obrti. Dognano je, da se je letošnjega leta izročilo v javni promet 1.200.000 do 1.300.000 novih avtomobilov. Vsled tega pride v Ameriki na vsakih 30 prebivalcev en avtomobil. Avtomobilna obrt je zrastle s tem na četrto največjo obrt v Združenih Državah. Šest največjih tvornic ceni svoje letošnje avtomobilne izdelke takole: Ford 500.000 voz, Willys Overland 200.000, General Motors 120.000, Chevrolet 95.000, Studebaker 75.000 in Maxwell 70.000. V Združenih Državah je vsega skupaj 448 tvornic za avtomobile. Vse to je naravnost vrtočlav razvoj, če se pomisli, da na pr. izdelava ena taka tvornica Fordova, ako odštejemo nedelje in praznike, do dva tisoč avtomobilov sleherni dan...

— **Prvega ženskega profesorja** ima zdaj tudi špansko vseučilišče in sicer v osebi grofice Pardo Bazanovi, ki zavzema stoli-co romanskih jezikov na vseučilišču v Madridu.

— **Reforma višjih dekliških šol na Ogrskem.** Ogrsko naučno ministrstvo je izdalo 25. julija naredbo, s katero se reformira organizacija višjih dekliških šol. Višja dekliška šola preneha kot taka, ostane pa le do četrtega razreda v dosedanjih obliki. Izza četrtega do osmega razreda se izpremeni šola v dekliško gimnazijo. Upeljana je tudi matura.

— **Najdražje toplice** so v mestu Siofoku na Blatnem jezeru. Toplice ima v najemu neki Julij Veradi na dva meseca za 80.000 kron in je torej čisto naravno, da mora v tej kratki dobi spraviti skupaj navedeno vsoto in še kak tisočak več. Sedaj se nahaja v toplicah 2000 gostov, ki bivajo deloma v vasi Siofoku. Skromno stanovanje z dvema sobama stane v Siofoku v čedni hiši za dva meseca 800 do 1100 kron (!), v običajni vaški bajti 200 do 300 kron. Liter mleka ni mogoče dobiti pod 80 vinarjev in radi tega ponujajo gostje rajši kremo, da le niso brez njega. Sadja v Siofoku ni, a kadar so se vendarle pokazale breskve, so bile kg po 5 kron. V gostilnicah se plačuje: za juho 80 v. do 2 kroni, za govedino z omako 3 K 80 v., za bržlo 7 K, za telečjo pečeno nogo 3 K, pol piške 5 K, zelen grah 2 K, zelen fižol 1 K 20 v., kos torte 1 K 20 v. Ko so najemnika vprašali, zakaj je tu vse tako drago, je odgovoril: »Delam po zgledu budimpeštanskih cen.« Rib pa n. pr. ni mogoče preplačati, ker ima blatnojezersko ribarsko društvo monopol. Dela z vojnimi ujetniki, katerim ne plačuje mezde, a prodaja ribice po 5 K, 1 kg smučev 10 K (!). In ko so mu rekli, da druge toplice na Blatnem jezeru niso tako drage, je dejal: »Prosim, Siofok vendar ni za siromake. Te toplice so za boljše kroge, za veleindustrije, bogate zasebnike, kateri hočejo dobro živeti in to je treba v današnjih vojnih časih dobro plačati. Jako velike izdatke imam in če se vse dobro premisli in preudari, niso siofoške toplice nič predrage...«

— **Težkoče angleških poročencev.** Egyptian Gazette od 13. julija piše: Vsled vojske se dražijo poročni prstani od dne do dne. Zaročenci dobivajo vedno odgovore, ko hodijo kupovat iste: Naročite jih takoj, sicer bo prepozno in Vi boste morali k poroki brez prstanov. Ker ne dobivajo več zlatarji zlatih funtov za topiti, je zdaj prav težavno preskrbeti si zlata. Zaloge gotovih prstanov so majhne, in naročba zahteva mnogo časa, preden je izvršena.

Gospodarstvo.

— **Société des Charbonnages de Trifail** (Premogokopna družba v Trbovlju). V letu 1915 je napravila ta družba, ki nosi francosko ime radi vpeljanja njenih akcij na borzi v Genfu in v Parizu, celega dobička K 5.082.715. Vstevsi prenos iz leta 1914 (K 162.667) ostaja čistega dobička K 1.356.699. — Razsipala se bo dividenda od 5% (K 10) (kakor v l. 1914 nasproti K 12 v l. 1913). Na nov račun se prenese znesek od K 114.594.

— **Hmeljska letina** bo letos v naši državi glasom strokovnih poročil komaj srednja; pri tem je pa treba odbiti še 30 do 50 odstotkov običajnega pridelka, ker se je za toliko zmanjšalo pridelovanje. Še nekoliko slabše kaže letina na Nemškem.

— **Kranjska industrijska družba** je pričela graditi veliko tvornico elektrodov; v tvornici bodo pričeli delati splošno prihodnjega leta. Izdelovali bodo karburit in anode za aluminijsko industrijo in elektrode do 3½ m visoke in 80 do 1000 mm širake, ki se bodo uporabljale v električnih pečeh za izdelovanje kalkija, solitarjevo kisline, vojno železo in elektro-jelekta.

Ržene, pšenične in ječmenove slame bo nakupil Zavod za pospeševanje obrti za izdelavo slamnatih čevljev. To slamo se bo največ rabilo po gorenjskih okrajih, kjer se bodo tudi navedeni čevlji izdelovali. Ponudbe za prodajo slame naj se pošiljajo naravnost na naslov: »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22« z natančnimi podatki, koliko slame in kam postavljeno da je pripravljen kdo prodati in po katerih cenah.

— **Nadzorovanje mlinov.** Lani niso bili mlini, ki meljejo za plačilo, v splošnem pod nikakim uradnim nadzorstvom, kar je vodilo do raznovrstnih neprilic in zlorab. Nadzorovanje mlinov, ki opravljajo skoro vso mel za dom, pa je tem važnejše in potrebnije, ker se z njim ureja poraba žita naših poljedelskih producentov. Na podlagi cesarske naredbe z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko med drugim tudi sledeče odredila: I. V svrhu uspešnega nadzorovanja imajo okrajna glavarstva razdeliti mline po okrajih oziroma okoliših, in sicer tako, da dobi vsak mlin posebno svoje okrožje. V tistem okrožju stanujoči producenti smejo dati mlet samo v dotičnem mlinu. Nasprotno pa ne sme mlinar sprejemati meli iz drugih okolišev, temveč samo iz tistega, ki mu je odkazan. Če pa je v kakem kraju več mlinov za vrstjo v mali razdalji, smejo biti vsi pri deljeni skupno enemu in istemu okolišu. Glavna stvar pri taki razdelitvi mora biti to, da je nadzorovanje možno in pa da se ne dela producentom nepotrebnih sitnosti. II. V svrhu uspešnega nadzorovanja mora imeti vsak mlinar, ki melje za plačilo, posebno beležno knjigo, kamor se morajo vestno vpisavati sledeči podatki: Datum prevzeta žita; ime in stanovanje producenta; vrsta žita; množina žita; število oskrbovanih družinskih članov; datum izročitve moke. Beležne knjige se dobivajo pri ljubljanski podružnici vojno žitno-prometnega zavoda proti povračilu nabavnih stroškov. Naročajo pa se tudi lahko potom okrajnih glavarstev. III. V svrhu nadzorovanja za dom porabljenega žita se priporočajo za posameznike mlinarske izkaznice. Vpeljava teh izkaznic ni obvezna in okrajna glavarstva imajo v tem oziru proste roke, da jih vpeljejo, če se jim to zdi umestno in potrebno. Mlinarske izkaznice se izdajajo redoma le za krajše dobe, nekako za dva ali tri mesece. IV. Mlinarjevo plačilo. Najvišja izmera plačila za mletje meli je bila z naredbo c. kr. deželne vlade z dne 16. aprila 1915, drž. zak. št. 9, določena. Naredba je glede višine tega plačila razveljavljena, pač pa ostane še nadalje v veljavi določba § 4. gori navedene naredbe, da se mora plačilo za mletje plačevati v denarju, ne pa z žitom s takozvano »merico«. Posestnikom za dom puščeno žito se mora porabiti res samo za člane domačega gospodarstva, ne pa za plačilo mlinarju. To je naravnost nedopustno, prepovedno in kaznjivo. Razvado, jemati oziroma dajati »merico«, je treba na vsak način odpraviti. Politična okrajna oblastva pa imajo v smislu § 21. uvodno navedene cesarske naredbe splošno pooblastilo, da ukrepejo glede višine plačila za mletje po lastni previdnosti. Ta določba omogoča, da nastopijo z odredbami, ki se jim zde umestne, da zabranijo vsako zlorabo in obvarujejo škode one, ki dajejo v mline mlet svojo mel.

Ureditve prometa s semenskim žitom in sočivjem. Dne 29. julija t. l. je izšla v državnem zakoniku št. 233 ministrska naredba glede prometa s semenskim žitom in sočivjem. Z ozirom na § 13. te naredbe se upravičenim trgovinam s semeni priporoča, da pravočasno naznanijo vojno žitno-prometnemu zavodu, za koliko nameravajo semenskega žita prositi pri c. kr. poljedelskem ministrstvu, ker sicer bi se utegnile zgoditi, da bi se z dotičnim blagom drugje razpolagalo.

— **Ureditve prometa s sočivjem.** Izšel je ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 7. avgusta 1916. leta, številka 23.182, s katerim se uravnava promet s sočivjem. Zaukazuje se: Podjetniki kmetijskih obratov smejo od zaseženega sočivja lastnega pridelka porabiti za setev največ 10 odstotkov, in za preživljanje oseb, navedenih v § 3., točka 1a, cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916. l., drž. zak. št. 176, največ 30 kg na leto za vsako osebo. Vse ostalo sočivje se mora za prevzemno ceno prodati podružnici Ljubljana vojnega prometnega zavoda za žito ali njenim pooblašencem. Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Sejmi morajo ostati. Državna zveza trgovcev, ki hodijo po sejmihi, s sedežem v Lincu se je pritožila pri trgovinskem ministrstvu, češ da v zadnjem času nekatere občine opuščajo sejme, dasiravno je tako početje na veliko kvar v gospodarskem oziru za te sejmarije. Po mnenju te zveze take odredbe nikakor niso bile utemeljene.

c. kr. dežel. vlada opozarja vsled tega na svoj razpis z 14. julija 1915, št. 17.268, v katerem so navodila glede sejmov za čas vojne.

Čez 30 let stara dobra

kuharica

z najboljšimi izpričevall, ki je služila že več let v župnišču v Istriji, išče mesta v kakšnem župnišču, kjer ni živine in polja. Pismene ponudbe se prosijo poslati na upravo lista pod »DOBRA KUCHARICA«

Gospodična

ki je že službovala v trgovini, ter zna dobro šivati, zmožna tudi nekoliko nemščine, išče mesta v kakšni trgovini v mestu se rajši na deželi v svrhu nadaljnjega pručanja za prodajalko. Naslov pove uprava lista pod Prodajalka 1883.

Hišnica

brez otrok išče za sept. termin mesta. Naslov pove uprava lista pod šte. 1882.

Pozor poljedelci!

Deželne pridelke in sadje kupuje trgovec

Rudolf Cotič, Vrhnika.

20 let stara

prodajalka

vešča mešane stroke, želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe z navedbo plače naj se blagovolijo poslati na upravo lista pod »Poštena 1881«.

Prekajeno prašičje meso, kranjske klobase, braunšvajgerce in drugo mesno

blago prodaja po najnižjih cenah

Vnovčevalnica za živino

Dunajska cesta št. 29.

Malo rabljen

pisalni stroj

se proda Gradišče 15, I. levo.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanimi blagom Mih. Omahen, naslednik F. S. Škrabar v Vianjgori.

V Krškem ob Savi, Dolenjsko, je takoj prodati

lepo posestvo

obstoječe iz: 1 nadstropne hiše s 7 sobami i. t. d. krasno verando, parkom in vodovodom; iz velikega bleva z magacinom, velike vinske kleti, gospodarskega poslopja, rastlinjaka, ledenice, s prostornim dvoriščem; vse solidno zidano, v prav dobrem stanu in za vsako podjetje pripravno; k posestvu spadajo vrtni, vinogradi, travniki, njive in hosta, ki so v najugodnejši legi in najboljšem stanju. Po svoji legi in kakovosti je posestvo prav ugodna naložitev kapitala, najlepša prilika za vsakršno podjetje, pa tudi za mirno življenje. Plačilni pogoji ugodni. Proda se v celam ali posamezno. Pojasnila daje DR. J. HOČELVAR, župan Krške.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosk, kumno in janež ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih praznih sodov in vreč.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

Ima v zalogi sledeča krmila:

Orchove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlsto a K 87— za 100 kg brez vreč.

Raprove tropine v ploščah po 76 K brez vreč a 100 kg.

Olpke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg a K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno kldajo po 51— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deželjo, graščico in semensko koruzo za zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze **kajrita, kalijevo sol**, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— a 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico »Živnoredel in vojna« Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleve.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri **Gospodarski Zvezi**.

Malinov sok

s sladkorjem ali brez sladkorja skuhan kupuje vsako količino. Vzorce in cene na — **I. Gigović, SISAK.**

Kupi se dobro ohranjena, napoln krita

kočija

in dvojna ozir. samo ena konjska oprava. Ponudbe na županstvo obč. ne Moste p. Ljubljani.

Išče se

stanovanje

obstoječe 2—3 sob, kuhinje in vsemi drugimi pritliklinami za september ozir. november. Ponudbe sprejema g. Lenček, Radečkega cesta št. 6.

Kostanjev les

orehove in jesenove hlode

kupujem po najvišji dnevni cenl.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.



Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljutska, nezugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastopni poštine prosijo.

Sposobni zastopniki so sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.



Najnovejše bluze za dame

Mestni trg št. 10

A. & E. Škabernè